

ATLIF N USELMED UNNIG D UNADI USSNAN
TASEDAWIT N LMULUD AT-MẒEMMER N TIZI-UZZU

TAZEDDAYT N TSEKLIWIN D TUTLAYIN
AGEZDU N TUTLAYT D YIDLES N TMAZIȚT

Uṭṭun n umsedfer :

Uṭṭun n usnay :

AKATAY N TAGGARA N USWIR N LMASTER
DEG TUTLAYT D YIDLES N TMAZIȚT

TAYULT : tutlayt d yidles n tmaziȚt

TAFERNA : tasnilest Tusnist (Aselmed d teywalt)

ASENTEL

Areṭṭal, tasnulfawalt d urwas asnilsi di kra n yisallen
n Rradvu n Tizi Wezzu

S-γur :

- Daḥmani Ḥakima
- Belēidi Ruza

Amesnil :

- Djemaï Salem

Aseqqamu n yimsekyaden :

- Aoudia Arezqi	(MCB)	Aselway
- Djemaï Salem	(MCB)	Amesnil
- Hocine Malika	(MAA)	Tamsekyadt

Tagrawt : Tuber 2016

Asnemmer

Tanemmirt s tussda, i Mass Ġemmay Salem i yellan yer tama-ntey si tazwara alami d taggara n unadi-ntey.

Ad nesnemmer asqqamu n yimsekyaden i ay-d- yefkan tikta-n sen yef leqdic-ntey:

- Mass Awdiya Arezqi

- Massa Ħusin Malika

D wid akk i ay-d-yefkan afus n tallelt akken ad nkemmel amahil-ntey, ladya ineymasen n Rradyu n Tizi Wezzu, Mass Farid Ħacuri, Salem Xelwi akked Samir Wanzar.

I yal yiwen yellan yer tama-ntey, kul yiwen s yisem-is.

Abuddu

Ad buddey amahil-iw :

I tiɛ n ddunit-iw, tin ɥemmley aɛas, tin s wacu ttwalint wallen-iw, yemma tasa sdat-iw ufiɣ-tt d asalas.

I win iyi- d-yeğğan si temzi-w, i win yef ttrunt wallen-iw, rruɥ n baba ezizen fell-as yeɛfu yerɥem.

I watmaten-iw ɥemmley aɛas, yal yiwen s yisem-is.

I yessetema ezizen fell-i: Samira, Kahina, Racida, Eida.

I tmedduk-al-iw i ɥemmley: Amel, Ruza, kenza, Amel, katya, Kahina....

I yineɣmasen n Rradu n Tizi Wezzu : Farid ɛacuri, Samir Anɣar, Salem Xelwi.

I yiselmaden d yiseddawanen n ugezdu n tutlayt d yidles n Tmaziyt.

ɤakima

Abuddu

Ad budday amahil-iw :

I baba ezizen yellan yer tamaw di yal akud.

I mummu n wallen-iw ,yemma taɛzizt i yufiy yer tamaw yal ass

Iwatmaten-iw aɛzizen akked twaculin-nsen yal yiwen s yisem-is

I yessetma hemlay aɛas akked yergazen-n-sent

I wergaz-iw i hemley aɛas akked d twacult-is

I temddukal-iw yal yiwet s yisem-is

I yiselmaden d yiseddawanen n ugezdu n tutlayt d yedles n tmaziyt

I wid yakk yellan yid-ney deg useɗru n uxeddim-ney si yal tama.

Belɛidi Ruza

Tazwert tamatut

Tazwert tamatut

Tamaziyt d tutlayt taqburt di tefriqt n ugafa, tedda si timawit yer tira imi zik-nni, nettaf-itt kan deg timawit alami d lqern wis (19), tenğer abrid n tira. Gar yimusnawen iqedcen deg waya ad naf: Bulifa, Ben seddira, Belaid At Eli.....

Tekcem yer uyerbaz d tseddawit, yas akken aselmed-ines yuza yer sdat maca ur yemmid ara acku ur d- yiħuzi ara yakk iyerbazen. Tura tessawed tekcem di tmenɗawt (2002) dayen tuyal d tunşibt deg useggas (2016). Tuwed tekcem allalen n teywalt deg yiseggasen n rebɛin yer Rradyu. Taneggarut-agi tefka-as afud i tutlayt tamaziyt akken ad tennerni. Ineymasen ssemrasen s tuget tamaziyt ama gar-asen ney akked yinebgawen-nsen . Rradyu tettɛf amkkan d ameqran di yal timetti imi yes-s i yezmer umdan ad yesseddu tameslayt-is di yal tama deg umaɗal . Tettak-d atas n yisallen, yal ass yef temnaɗin n tmurt n leqbayel, yef waya amdan yezga yesemħas-as atas, sumata ayen i d-ijebden yer lwelha-s, d isallen imi d nutni i d-yettaken akk ayen yerzan tameddurt n umdan.

Nefren asentel n uymis Rradyu n Tizi Wezzu i d- yetteffyen s tmaziyt, i d-yennulfan deg useggas (2011) di lwilaya n Tizi Wezzu, iwakken ad nexdem taşleɗt tasnilest i yisallen i d-sɛeddayen i yebnan yef wawalen imerɗilen, awalnuten d urwas asnilsi i yellan deg wammud-ntey .

1- Tamukrist

Deg tezrawt-agi ad neɛreɗ ad d-nesken amezruy n Rradyu n Tizi Wezzu, yas ulama mačči atas aya mi deffey, ad d-nesbeggen amek temmug tyessa n tutlayt i ssemrasen deg yisallen n Rradyu-agi. Ad nwali dayen mayella semrasen awalen iretalen, awalen imaynuten d urwas asnilsi.

Iswi n unadi-ntey ad nessiweɗ ad nzer amek tegga tutlayt n umawal, s wayes i d-şawaɗen ineymasen isallen-nsen i yemsefliden .

2- Awal yef wammud

Tazrawt-ntey tebna yef teşleɗt n yisallen i ay-d-fkan yineymasen n Rradyu n Tizi Wezzu. Nuwwi-d kra n yiymisen i xedmen yineymasen-a: Salem Xelwi, Farid Ėacuri, SamirWenzar.

Wid yexdem Salem Xelwi, ttfen azal n tnin uæecrin n dqayeq ass n (29/12/2015) yef setta n tmeddit, ma d wid n Farid Eacuri ttfen azal n hðac n dqayeq ass n (13/02/2016) yef setta, aneggaru, syur Samir Wenzar i yettfen azal n sbaætac n dqayeq ass n (17/01/2016) yef setta.

I wakken ad narru isallen-agi i d-nsekles, nesmeħs-asen deg umeskin, awal s wawal i wakken ulac d acu ara ay-i-ruħen. yall tikkelt nsehbas ameskin imi ur nettalħaq ara ineymasen, yewæer ad nuyal seg timawit yer tira. Acku mačči akken ad nsel ara ten-arū syen akkin netteawad-asen s tira tamsislit.

Deg taggara negga taşledt tasnilest i yisallen-agi, akken ad nwali amek temmug tutlayt n yineymasen n Rradu-agi.

Tazrawt-agi tebða yef krađ n yiħricen:

- ❖ Aħric amezwaru: d awal yef umezruy n ulýagdud sumata ama deg umađal ama di tmurt n lzzayer. Ad nehder diy yef Rradu di tmurt-ntey d wazal-is lađya di tmetti taqbaylit .
- ❖ Aħric wis sin: d taşledt n wawalen iretħalen i seqdacen s tuget yineymasen n Rradu n Tizi Wezzu. Nebder-d deg-s, dayen tutlayin uyur i ten-i-d-retħel ad nehder diy yef tmitar n wacu ara ten-naeqel .
- ❖ Aħric wis krađ: d taşledt n wawalnuten i d-nekkes seg wammud-ntey, iwakken ad nzar tiskirin n usnulfu n wawalen, arnu yer waya, d taşledt i werwas asnilsi i deg ara d-nebeyyen annawen-is .

3- Uguren n unadi

Mi nulli yer wexxam n Rradu n Tizi Wezzu akken ad d-nawi isallen yef Rradu-agi, dinna yesekcem-ay yiwen uxeddām, acu kan anemhal yugi ad-ay-yesekcem yur-s . Akken nettruħu, nettuyel. Alami i d-nemlal Mass Farid Eacuri, d netta i d-ay-d-yerran yef yisteqsiyen-ntey.

Acu kan nufa-d ugur deg wayen yeenan amezruy n Rradu-agi, imi mačči atas aya seg mi i d-effey, ur nuffi ara atas les informations, dayen ulac atas n tezrawin yettwaxdmen fella-s

arnu yer waya, tuget n yidlisen i d-nufa yef tesnilest n tutlayt tamaziyt ttwarun s tefransist,
imi yella lexşaş deg umawal n tesnilest, d ayen i d-aḡ-yeswaeren tasuqilt yer tmaziyt.

Ahric amezwaru
Amezruy n Rradyu

I. Amezruy n Rradyu

Deg tudert, yal amdan yehwağ allalen iwakken ad yessawed ad yidir, si zman aqbur alami tura, yas ulama mgaradent tsuta, imi asnulfu yettnarni. Aṭas n yimusnawen bedden-d s kra n tewsatın timaynutin i yessawden ad ttfent amkan d ameqqran di yal timetti deg umaḍal lada timetti taqbaylit, gar-asent; tilizri akked Rradyu.

Imarikaniyen d irumiyen, sawden snulfan-d ayen iwumi qqaren ulayyadud iwumi neqqar allalen n teywalt.

Tawsit-agi tennulfa-d deg useggas n (1920) temmal-d agraw n wallalen n sawed n yisallen ama d idles, tadamsa, tazuri s yur yiwen n uneymas ama s umeslizraw ney s tira akken ad siwden iznan-nsen i yimsefliden. Deg useggas n (1930), yettuqet usexdem n ulayyadud imi yessawed ad yazen ugar n yiznan d yisallen di yal tagnit, di yal tallit.

Ulayyadud yesdukkel-d ugar n wallalen maca ameslizraw yufrar-d gar-asen, acku ur zmiren ara ad idiren mayella ulac-it. Yedda alami yuḡal d asentel agejdan yer yimusnawen xedmen aṭas yinadiyin fell-as, lada yef Rradyu yellan ilmend n umdan, tedda deg umaḍal alami i d-telheq yer tmurt n Lezzayar deg useggas n (1923) ar ass-a.

Rradyu, d allal n usiwed n yiznan seg yimi yer umezzuy, yettili-d s wugar n tewsatın am: ameynas timacinin n ssut.... I yeğgan inzan n ssut yettawed-d yer yidebsiyen imeqqranen. Akken i d-yenna XALIFA BEN QARA: *Tesbadu-d tanmehlla tabritanit n Rradyu tenna : Rradyu i tukksa n lxiq d tmusni d usnarni n wallay, yettaṭaf-it-id u+mdan di yal amkan di yal akud s wallalen n usiwed iwatan »¹.*

Rradyu, d asurif ameqqran i yexdem umdan di lqern n (20). Tenarna deg umaḍal yessemḥas-as yal lğens. Tekcem di yal axxam, alami tuḡal d ameddakel yettwanasen amdan dima, tettarra allay ad yessugen, ul ad yesgunfu .

Rradyu, d allal i ikecmen deg tiknulujit, tettbeddil s ubeddel n zman, yal tikkelt tettawi-d amaynut i yimsefliden akken ad sawden izen-nsen. Akken qqaren: yal lweqt s tulmisin-ines. Yef waya tettef amdiq deg umezruy ama deg umaḍal ama deg timetti n Lezzayer .

Rradyu, tenulfa-d syur umusnaw “ŞAMWEL MURIS” deg usegga-s n (1835) mi yettwaxdem lxiq amezwaru al muḥit al aṭlaṣi, akken ad qnen anzul akked tmura tibarraniyin² uyur i d-ttawin sselea. Sakin xedmen yimusnawen tazmert-nsen alami sawden tabrat tamezwarut s ssut deg useggas n (1879), ddan inadiyen alami d aseggas n (1901) yesawed

¹ خليفة بن قارة، الإذاعة كمالارايتهها واراها، منشورات الشانحي، الجزائر، 2013، ص 27

²Ibid., p. 25.

umesnaw “GWILMU MARKUNI” yesnulfad allal amezwaru Rradu alla silki yeşşawaden şşut .

Deg useggas n (1915) tedda atas yer sdat alami tuyal teşea azal dameqqran, imi teşawed sawalen s şşut akken iwata. Deg useggas n (1920) atas n yimaţţafen i d-yilullen, ayen iğğan Rradu tefka izuran di yal tama deg umađal, ladya mi i d-tlul termest n Rradu tabriţanit deg useggas n (1920).

M ayella di tmurt n Lezzayer tlul-d deg useggas n 1938. Rradu Tazzayrit d tamezwarut deg tmurt n weeraben sumata, abaeda di Tefriqt ugafa s lmuja tamatut, tella texeddem s (Am), teşşawed ţuza yakk tamurt n Lazzayer deg useggas (2000)³. Imi txeddem s (Fm).

Deg useggas (1986), tebda Rradu yef tilizri, yal yiwet weđdes, nulfan-d yismawen n wallal-agi, ayen iwumi qqaren s taerabt “El Idaea Elğihawiya Wa Elmaħaliya”, maca sean yiwen n unamek n Rradu yerzan yiwet n lwilaya ney ugar n lwilayat. Tettawi-d yef wayen i d-iđarrun deg umekan-nni, akked wayen yerzan amdan yettidiren deg-s.⁴

Tebda yef krađ n yimaţţafen iyelnawen: sin d itiqaniyen, yiwen d agreylan. Di tazwara Rradu tadigant ur teqqin ara yer ddula, maca d tazmert n yal amdan. Amezwaru ixedmen Rradu tadigant d “TAHAR WETĤAR”⁵. Syen akkin nulfan-d 46 n yimaţţafen deg yal tama di Lezzayer, aya yeslul-d azal n (20) melyun n yineymasen, ama s tutlayt taerabt, taqbaylit ney s tefransist.

Akka tura llan azal n 49 n yimaţţafen di Lezzayer kra s teerabt, kra s tmaziyt, yas ulamma tamaziyt di teswiţ-nni mi tefra lgerra tewear atas imi akkabar-agi n FLN yexdem yakk ayen iwumi yezmar akken ad tt-yemħu. Anect-a ur asen-yerzi ara ifadden i yimusnawen akken ad nayen wa ad lhun yer sdat akken ad arren azal i tutlayt-nsen, yef waya snulfan-d ayen iwumi qqaren “Amusu Adelsan Amaziyt (MCB)” yessuturen ad tt-uyal tmaziyt d tayelnawt d tunşibt alami d aseggas n (2012).

Yef waya atas n yimaţţafen i d-yessufuyen issalen-nsen s tulayt n tmaziyt di tizi n wassa, ad naf gar-asen: amaţţaf wis sin s tutlayt taqbaylit, yella-d seg tegrawla n Lezzayer ar-ass-a, imsefliden zgan smeħsisen-as, yal tikkelt amek i d-yettili wahil-is. Membeed mi yella yakan yettawi-d yef tegrawla mgal acengu, yedda alami yescedday-d aħil-is s smus n tantaliyin n tmaziyt: taqbaylit tamezwarut, syen akkin terna-d yur-s, tcawit, tamzabit, tacenwit, tatargit.⁶

³ Op. cit., بن قارة خليفة, p. 63-64

⁴ Ibid., p. 85.

⁵ Ibid., p. 87.

⁶ nesuyl i-t-d si., <http://www.googl.com/org.radioalgerie>. net.

Amattaf wis sin gar imattafen iqburen d “EABD REHMAN ISKAR” i d-yefkkan tikti i umenzaq “WILSUN ” akken ad sbedden amattaf s teqbaylit .

Deg yiseggasen (1940-1943), llan sin n yirumyen iseddayen Rradyu n teqbaylit, di tallit “LANBRET” d amasdag di temnaqt n Tizi Wezzu akked Mass “LAFAGE”. Di tallit-agi d Mass “SI LƔERBI BISSAY” i d aslway n yisallen. Llan dayen wiyad am Mass BUGARMUH ƔAMILA, SAƔID AMRANI, NEBTI AREZQI.

Deg yiseggasen (1946-1947), Rradyu tis snat tuyal d amattaf ilelli, ahil-is yettili-d s tutlayt ta3rabt, taṣebhit azgen n ssaɛa yettunef-k i luqqran , arbaɛ n ssaɛa i yiymisen, yef 12 ar 12 urbaɛ i yissalen i tikkelt nniḍen, ayen yeqqimen n wakud yettunef-k i tedwilin timecṭaḥ. Ma dahil n tmeddit, azal n ssaɛa d wezgen, i yiymisen akked kra n tedwilin yarzan tafellaht d wayen nniḍen.⁷

Deg useggas (1948), Rradyu n teqbaylit tḥaz iman-is yef Rradyu n Lezzayer, zik tella tetṭafar “Emission en langue Arabe et kabyle(E.L.A.K)”, tella tesɛa azal n 20 n dqayeq bḍan-t yef 10 n dqayeq i yal nnuba.

Deg useggas n (1964-1967), wid ixedmen di Rradyu n teqbaylit fkan-as isem n tefransist “Le secret du Colonialisme” s teqbaylit “Lbaḍna n udabu”. Seg mi ara bdun wussan alama fukken, Rradyu tezga tella yef 24 n ssaɛat, tcudd yakk isental yeqqnen yer tudert n wumdan. Yal aħric tefka-as azal-is, ama d idles, amazgun, tamettut.... mi ara yili uyms yezga ttilin yisallen yef liḥala n tegnawt. Ladya amezgun imi d Rradyu tis snat, tedda s umezgun, “ACRUF YIDIR” gar imenza ixedmen amezgun n Rradyu. Amattaf wis sin yezga-d deg temdint n Lezzayer, mi ara tawḍeḍ s axxam-is ad-k-id-yeqqabel uzamul-is yettwarun s tfinay, akked d yisekkilen n teɛrabt d temɛemrit, suqel-t-id yer tefransist, seddaw tella tefyirt-a “Rradyu tis snat tikti yer sdat”. Yer tama-s unnuy yesseggay, d azwel-is yettwarun. Ad naf ugar n yinnaḍen ixedman deg-s.

Innaḍen n Rradyu tis snat, xedmen yakk tazmert-n sen iwakken amseflid ad as-yaweḍ kulec srid mebla uguren. Innaḍen-a yal yiwen yettef aħric-is, yal yiwen d acu-t uxeddim-is ama d taɣamsa, d asiweḍ, ney d ṣṣut. Yal yiwen yettak-d tikti-is d tmuyli-is iwakken ad siweḍen ad d-slalen tidwilin deg waṭas n isental, ama dayen yerzan timetti, tadamsa, idles.

Tamaziyt teḥwaḡ ad taweḍ tiyri-is, yef waya yessef-k ad nesehbiber fella-s, akken ad tesɛu ameken-is gar leḡnas labaɛda, seg mi tuyal d tutlayt tayelnawt tis snat deg useggas n (2002). Yef waya aṭas n yimattafen i d-yefrurin s tutlayt tamaziyt deg yal tama n tmurt-nney. Ad naf ger-asen amattaf i d-ilulen deg lwilaya n Tizi Wezzu.

⁷ DEBIANE F. et TIKOBAINI O., 2004-2005, *Etude des lacunes linguistique dans les textes informatifs radiodiffusion et télévision d'expression kabyle(cas :chaîne II et ENTV)*, UMTO, p. 51.

Amatṭaf n lwilaya n Tizi Wezzu, d yiwen ger yimatṭafen i d-yettawin s tutlayt taqbaylit, telli deg umenzu n wenber (2011), tezga-d deg ubrid n “CAF̣EI ḤMED” syur Mass “ḤAMID ḶERFI”. Rradyu-agi tlehu-d kan s temsal i d-iderrun deg lwilaya n Tizi Wezzu.

I.1. Innaden n umatṭaf n Tizi Wezzu

Nerza yer wexxam n umatṭaf n Tizi Wezzu, nmeslay d yinnaḍen ixedmen dinna, nuwwi-d kra n yismawen-nsen gar-asen:

- Samir wenṣar
- Salem xelwi
- Farid Ḥacuri
- Yamina Ya
- Mourad Baloul
- Saʿid Ait Ṃemmer
- Ferḥat Biri
- Omar zeymi
- Buḡemea Cili
- Ali Abri

Aṭas n yinnaḍen deg umatṭaf-agi, maca mačči d yiwen ara d naddar isem-is, acku yezzif usaru iqedcen yef usiweḍ i yimsefliden akken ad asen-yawweḍ yizen srid, akken iwata mebla lectab. Innaden-agi yal yiwen d acu i d axeddim-is, ama d aneymas, win yerzan ṣṣut. Xedmen ama d tidwilin ney d ayen nniḍen.

Tuget n wid ixedmen di Rradyu-agi d ineymasen, llan wid i yeyran deg ugezdu n tmaziyt, akken llan wiyaḍ lemden s tutlayin nniḍen, ad naf azal n (39) n yixeddamen.

I.2. Ahil n umatṭaf n Tizi Wezzu

Ahil yettbeddil yal aseggas, yal tikkelt yettnerni, ttaeraḍen ad d-awin amaynut maca llan-t kra n tedwilin qqiment akken llan-t, maca nekkunti nerra kan lwelha-ntey yer wayen yer isallen. Amatṭaf n Tizi Wezzu, tteṣedday-d ukuz n tedwilin n yisallen deg wass, gar-asent kraḍet s teqbaylit, yiwen s teerabt. Isallen-agi ttaṭṭafen si 15 yer 20 dqayeq. Yef lweḥda n wass ṣeddayen-d issalen n umatṭaf wis sin.

- Isallen n Rradyu-agi ttæddayen-d yef:

- 08:00h s telqayt.
- 09:00h, 10:00h d agzul n yisallen.
- 12:00h s telqayt.
- 15:00h, 16:00h d agzul n yisallen.
- 17:00h, 19:00h s telqayt.

I.3. Assayen n umaṭṭaf d tmetti

Ma nemmeslay-d yef umaṭṭaf yewwi-d ad d-nmeslay yef tmetti, imi d nettat i d lsas yef wacu tebna tmeddurt sumata. Acku ayen iḍḍarun di tmetti yeṣṣaweḍ-it-id umaṭṭaf n T W. akken imsefliden ad ḥṣun d acuten iyeblan i yesea yal yiwen .

Imi timetti d ul n yisallen, d tarkkizt tagejdant anda yettidir umdan. Rradyu n T W tufa iman-is deg wayen yerzan alqaḍ n yisallen imi yerza tudert n umdan, ama d iyeblan ney d lfuruḥ. Yef waya innaden ttaeraḍen yal ddurt ad d-awin isental i izemren ad tefken tifat ney ttawil i yal ayilif.

Yakk tidwilin n Rradyu-agi sumata ttawin-d yef lihala n umdan. Llan uger n yisallen yef wayen yerzan assayen tesea Rradyu-agi d tmetti. Ama d tidwilin ney d isallen i d-yettelin deg yeymisen. Aya yemmal-d azal i ttaran yinnaḍen n Rradyu n Tizi Wezzu i tmetti. Acku seg-s i d-suddumen, ttagmen-d tiktiwin-nsen. Dayen ttarran-d tiliwa n tmurt akked d tmura n leḡnas.

- **Takarḍit n Rradyu n Tizi Wezzu :**

-Tajumma: 2500m².

-Tansa: Abrid Cafei Ḥmed,wilaya n Tizi Wezzu.

-Azemz n usenulfu: 01 Wenbir 2011.

-Anemhal: Mass Lʿerfi Ḥamid.

-Amḍan n yixeddamen: 39.

- Tafelwit n Rradyu ixeddmen s tmaziyt

Rradyu	Aseggas i tebda aceggas
Wargla/waḥat	09/05/1991
Metiḡa	08/05/1991 tfuk seg-mi tebda Rradyu n blida.
Tamenraset/aheggar	16/04/1992
Stif/lhiḡab	10/10/1992
Lbahḡa	01/01/1992
Tbessa	04/04/1995
Adrar	04/08/1996
Bgayet/ṣṣumam	19/08/1996
Ilizi	27/01/1997
Batna/lawras	18/12/1998
Tinduf	12/03/1999
Tayerdayt	24/02/2001
Clef	26/01/2004
Um lebwaqi	19/03/2008
Tisemsilt	26/04/2008
Burḡ Buruḡiriḡ	23/04/2008
Xencla	25/12/2008
Tubiret	29/12/2008
Tipaza	01/07/2009
Tizi wezzu	01/11/2011
bumardes	05/07/2012

Tafelwit-agi temmal-d aḡal n yimaṭṭafen i d-yettawin s tutlayt tamaziyt akked wass, aggur, d useggas i ideg i d-teffey.⁸

⁸ . خليفة بن قارة, p. 90-96.

Taggrayt

Yaṣ ulama llan uger n leṣnaf n ulyagdud, maca Rradyu ad teqqim d allal agejdan n yal axxam, abaɛda Rradyu n teqbaylit, imi teɛreɛ ula d nettat si tama-s akken ad d-awwi yal tadyant, yal isallen yef waya yettidir umdan d wayen i-as-d-yezzin.

Sumata Rradyu d allal yettaken tagnit i yinnaɛden akken ad d-meslayen s teqbaylit yef ugar n yeḥricen ama d idles, tazuri, tadamsa, tasartit d wayen yakk yerzan timetti. D tawsit i yellan aḥal aya di tmurt n Lezzayer, tedda alami tuyal d tagejdant. Innaɛden yal tikkelt ttaɛraɛden ad awin amaynut deg wayen iɛerrun di tmetti, s usugnan-nsen yef tedwilin ixedmen, ṣṣawɛden ad qqnen ger tyarmiwin n umaɛal.

Ahric wis sin
Awalen irettalen

Tazwert

Seg tallit taqburt, yakk tantaliyin n umaḍal seant assay gar-asent. Ladya tutlayt tamaziyt i yuwalen d tunšibt i yehwaḡen aṭas n wawalen imaynuten, yef wannect-a yessefk fell-as ad d-tawi awalen si tutlayin nniḍen, awalen-agi qqaren-asen awalen imerḍilen.

II. Awalen iretṭalen

II.1. Tabadut

Tamaziyt, am nettat am tutlayin nniḍen, deg-s awalen iretṭalen, acku aṭas n wawalen mazal ur seın ara ismawen-nsen s tmaziyt.

Aretṭal n wawal, d taluft ihuzan yakk tutlayin n umaḍal. Awal amerḍil, d awal ney d tayunt ney d kra i icudden yer tutlayt, ad t-id-terḍel tutlayt “A” imi ur tesei ara, ar tutlayt “B”. Akken i d-yenna DUBOIS J. « *Il y’a emprunt linguistique quand un parlés “A” utilise et finit par intégré une unité ou un trait linguistique qui existait précédemment dans un parler “B” (dit langue source) et que “A” ne possédait pas; l’unité ou le trait emprunté sauf eux-mêmes qualifie d’emprunt* ».¹

Aretṭal, d awal i d-yekkan si tutlayin nniḍen, tewwi-ten-id tutlayt i wakken ad yemmed yis-sen wayen ixussen ney akken ad yebyer umawal-is.

Yenna-d BERKAÏ deg wawal-is. « *L’emprunt est un phénomène universel dont aucune langue ne peut se passer* »² day yenna-d « *C’est un procédé qui consiste ou un transfert d’un signe linguistique entier ou d’une partie de ce signe d’une langue à une autre langue* »³.

II.2. Anawen n uretṭal

Aretṭal n wawalen yebḍa yef sin n yiberdan:

II.2.A. Ireṭṭalen n taerabt

Tutlayt n taerabt teṣṣawed tudef yer tutlayt tamaziyt, imi aṭas n wayen i d-tuwi yid-s ladya deg wayen yeenan iretṭalen n taerabt, nettaf-iten di yakk tantaliyin n tmazya imi yuwed uretṭal n wawalen yer 38%. « *L’arabe est la seule langue non autochtones qui se soit solidement implantée au Maghreb au point même de menacer l’existence de berbère. La pression de la langue arabe est immédiatement visible dans le domaine de lexicque et les emprunts arabes représentent dans la plupart des dialectes berbère une proposition appréciable du vocabulaire, et on a obtenu un pourcentage d’emprunts dans le dialecte kabyle de 38%* ».⁴

¹DUBOIS J., 1994, *Dictionnaire de langue et des sciences de langage*, Larousse, Paris, p. 177.

²BERKAÏ A., 2007, *Lexique de la linguistique Français-Anglais-Berbère*, l’Harmattan, Paris, p. 34.

³Ibid., p. 34.

⁴CHAKER S., 2004, « *L’arabisation* » : *encyclopédie berbère, Judaïsme-Kabylie*, XXVI, Edi sud, Paris, p. 840.

Imedyaten n kra n yimerɗilen n taɛrabt yellan deg wammud-ntey:

Amedya	Amegtazal s taɛrabt
- Ddin	- Addin
- Sbaḥ	- Aṣabaḥ
- Laman	- Elaman
- Amğhed	- Muğahid
- Tawriqt	- Waraqa
- Lwilaya	- Elwilaya
- Muqbel	- Maqabla
- Dima	- Daymen
- Lemɗarra	- Elmaɗarra
- Tjara	- Tijara
- Tfaṣil	- Tafaṣil
- Lḥaq	- Alḥaq
- Liḥala	- Elḥala
- Aylaq	- Yaḥq
- Lbiɛ	- Bayɛ
- Yebda	- Bidaya
- Lxedma	- Xidma
- Cɣel	- Cuyl
- Zarɛen	- Zareɛ
- Ddunit	- Dduniya

II.2.B. Ireɛtalen n tefransist

Ireɛtalen n tefransist ur ttuqqten ara am wid n teɛrabt, annect-a yessefham-d tinmarewt yellan gar tmaziyt d taɛrabt. Ireɛtalen-agi, ttwabdaren-d imi yuḡal yer tezrirt n yidles aṛumi

ladya di tiyula usnanen akked tetwilt. Akken i d-yenna CHAKER S. « *Les emprunts français sont moins nombreux que ceux faits à l'arabe et cela peut s'expliquer la parenté, qui existe entre le berbère et l'arabe même si lointaine mais indéniable. En notant leur existences, même si ils sont moins nombreux, en raison de l'influence culturelle française, et cela on peut l'identifier dans les domaines techniques et scientifiques* ». ⁵

Deffir n taerabt, dtafransist i d tutlayt tis snat ansi i d-wwin awalen imerḍilen .

Md:

Amedya	Amgtazal s tefransist
- Lgaz	- Le gaz
- Srabes	- Les services
- Iḡdarmiyen	- Les gendarmes
- Lvuṭ	- Le vote
- Furmasyun	- Les formations
- Lisens	- Licence
- Straṭiḡi	- Les stratégies
- Prudwi	- Produit
- Sesyu	- La session
- Kalifyunt	- Qualifiante
- Rradyu	- La Radio
- Lukaziyu	- L'occasion
- Lenstitu	- L'institut
- Kunstreksyun	- Construction

II.3. Asidef n yiretṭalen

Iretṭalen-agi, llan gar-asen wid yittumezyen, wid yettumezyen kan cwiṭ, akked d wid ur yettumezyen ara.

⁵CHAKER S., 2004, Op. Cit., p. 837-838.

II.3.a. Iretalen yettumezyen

D iretalen i ikecmen di tutlayt di yakk iħricen-ines, ama di temsislit ama di telyawit, ur yesei ara ayen i t-yessemgaraden akked wawal anašli. Akken i d-yenna Mass MUSA IMARAZEN. « *Les emprunts berbèrisés se sont ceux qui ont été complètement intégré sur différents plans (phonétique et morphologique) et qui n'affichent pas de différences ni de spécificités comparés aux mots d'origine berbère* ».⁶

Imedyaten n taɛrabt :

Awal	Tawsit	Amɗan	Addad amaruz
- Afellaħ	Tafellaħt	Ifellaħen	Ufellaħ
- Tamdint	/	Timdinin	Temdinin
- Tawriqt	/	Tiwriqin	Tewriqt
- Axeddam	Taxeddamt	Ixeddamen	Uxeddam
- Axeddim	Taxeddimt	Ixeddimen	Uxeddim
- Aqdim	Taqdimt	Iqdimen	Teqdimt
- Aħirafi	Taħirafit	Iħirafiyen	Uħirafi
-			

Imedyaten n tefransist :

Awal	Tawsit	Amɗan	Addad amaruz
- Ağadarmi	Tağadarmit	Iğadarmiyen	Uğadarmi
- Akamyun	Takamyunt	Tikamyunin	Tkamyunin
- Takarnitt	Takarnitt	Tikarniyin	Tkarnitt
- Abewwaɖ	Tabewwaɖ	Tibewwaɖin	Tbewwaɖ
- Tamacint	/	timacinin	Tmacint

⁶IMARAZEN M., 2007, *Manuel de syntaxe berbère*, HCA, Paris, p. 31.

II.3.b. Iretalen yettumezyen kan cwiṭ

Iretalen yettumezyen kan cwiṭ, d wid tħuza trirent tamaziyt deg uħric n temsislit, maca yettef talya-ines di tutlayt tanašlit. Akken i d-yenna IMARAZEN. « *Ce sont ceux qui ont subi l'influence du berbère sur le plan phonétique et qui ont gardé la morphologie qu'ils affichaient dans leurs langues d'origines* ». ⁷

Imedyaten n taerabt :

- Lebni → lebni ([b] > [v])
- Cttaa → ccetwa ([t] > [t])
- Rbaħ → rrbeh ([b] > [v])
- Šebaħ → ššebaħ ([b] > [v])
- Dle**b** → dleb ([b] > [v])

imedyaten n tefransist :

- Le vote → Lbuṭ → ([v] > [b])
- Mandat → Lmandat → (+ at)
- Ecole → Llakul → (+ l)
- Table → Tabla → ([b] > [v])
- Signer → Astenyi → (+ t)
- Fayda → Lfayda → ([d] > [d])
- Lwaqt → Lwaqt → ([t] > [t])

II.3.c. Iretalen ur yettumezyen ara

Iretalen ur yettumezyen ara, d wid i d-tuwi tutlayt seg tutlayin nniḍen akken llan, ur-d yelli ara ubeddel ama deg unamek ama di talya-ines. « *Les emprunts non berbèrisés ce type d'emprunt a gardé sa structure telle qu'elle est dans la langue d'origine et n'a subi aucune influence morphologique ni même phonétique, an passent vers la langue berbère* »⁸.

Imedyaten n taerabt :

- Tjara → TJR
- Byir → BȲR
- Lluma → LM
- Lbie → BƎ

⁷IMARAZEN M., 2007, Op. Cit., p. 31.

⁸Ibid., p. 32.

Imedyaten n tefransist :

- Cinéma
- Téléphone
- Télévision
- Journal
- Commerce
- Internet
- Président
- Radio
- Gaz
 - Ismawen n waggur (lechur) dawalen i d-yettwerḍlen si tlatinit .

Md :

- Yennayer → janvier
- Yunyu → juin
- Tuget n yemḍanen i semrasen ineymasen n Rradyu n Tizi Wezzu d imḍanen n taɛrabt ala ilem, yiwen, sin .

Md :

- Xemsa
- Rebea
- Sebea
- Ecra
- Ussan n ddurt d ismawen i d-yettawerḍlen si taɛrabt .

Md :

- Lhed
- Lexmis
- Tlata

II.4. Kra n tulmisin n yimerḍilen

- Tuget n yismawen n umeskar yebnan yef usalay $ar_1R_2ar_3$ d awalen i d-yekkan si taɛrabt

Md :

- Afellaḥ
- Axeddam
- Aḥeddad
- Aḥemmal

- Targalt [Ş] di taɛrabt tettuyal d [Z] di tmaziyt .
- Şalli → zal
- Şum → uzum
- Ismawen yettfakan s “at” deg usget d ireṭṭalen .

Md :

- Lfaydat
- Lehlakat
- Lmuşibat
- Irbiben ikeffun s “i” d awalen i d-yekkan si taɛrabt.

Md :

- Acerqi
- Ayerbi
- Aḥili

Tagrayt

Di teşledt i negga i uḥric-agi, nufa-d tṭuqqten wawalen ireṭṭalen i semrasen yineymasen n Rradu n Tizi Wezzu, ladya wid n taɛrabt yuwḍen azal n 76%, ma d wid n tefransist nufa-d azal n 23% deg wammud-ntey, aya d ugur ameqqran iḥuzan tutlayt tamaziyt ayen i tt - yeğğan tegumma ad tennerni.

Akken i d-yenna CHAKER. « *En terme saussuriens, on dira que lexicque berbère, fortement motivé, doivent sous la pression des emprunts arabes, de plus en plus arbitraire* ». ⁹

⁹Chaker S., 2004, Op. Cit., p. 840.

Aḥric wis kraḍ
Tasnulfawalt d urwas asnilsi

Tazwert

Deg uḥric-agi ad neeṛeḍ ad nexdem taṣleḍt tasnilest i yisallen i d-ttawin yineymasen di Radyu n Tizi Wezzu. Deg wayen yerzan tasnulfawalt akked urwas asnilsi i d-yekkan si lexṣas i yellan deg yimawalen n tmaziṭt .

III.Tasnulfawalt

III.1.Tabadut

Tasnulfawalt, si kra n yiseggasen yer deffir, d allal deg tusnawalt i lebni d usileṭ i tlatit n wawalen i sseqdacen s waṭas. Akken i d-yenna Mass BERKAÏ. « *La néologie est depuis quelques temps l'objet notamment dans le cadre de la terminologie, de réflexions poussées et d'essais de structuration et de formalisation donnant naissance à des concepts très opératoires* ».¹

D ikalan n usileṭ n tayunin timaynutin n umawal eḥṣab n sila i nezmer ad tt-neg i tesnulfawalt ad tt-neččar s wawalen imaynuten ad tent-jemleḍ di tezrawin ara yettwaxedmen yef tayunnin n yinumak, akken i d-yenna DUBOIS J. « *La néologie est le processus de formation de nouvelles unités lexicales. Selon les frontières qu'on veut assigner à la néologie ou se contentera de rendre compte des mots nouveaux, on l'on englobera dans l'étude toutes les nouvelles unités de signification* ».²

III.2. Anawen n Tesnulfawalt

Tasnulfawalt tebḍa yef sin n yeḥricen :

III.2.1. Wid yellan deg umawal n Mulud At Mæmmer

Amawal n tmaziṭt, yeffeṭ-d deg yiseggasen n (1972-1973) syer agraw n yimusnawen-a: Mulud Mæmri, Ammar Zenṭar, Amar Yeḥyawī, Meṣṭafa Ben Xemun. Yerza asnulfu n wawalen, llan deg-s azal 1940 n wawalen. Akken i d-yenna ACHAB R. « *L'amawal est la source privilégiée d'où sont tirés les néologismes utilisés dans les bulletins d'informations* ».³

Md :

Ayelnaw, Akabar, Allal, Aselway, Ahil, Azul, Agreyḥan, Mass

III.2.2. Wid yellan deg wammud-ntey

Md :

Annar, Timzizzelt, Timlilit, Taqacuct, Afud, Asefti, Taggara n ddurt

¹BERKAÏ A. A., 2007, *Lexique de la linguistique Français-Anglais-Berbère*, l'Harmattan, Paris, p. 17.

²DUBOIS J., 1994, *Dictionnaire de linguistique et des sciences de langage*, Larousse, Paris, p. 322.

³ACHAB R., 1994, *La néologie lexicale berbère approche critique et proposition*, thèse de doctorat, INALCO, Paris, p. 274.

III.3. Iberdan n Tesnulfawalt

Llan sin n yiberdan n usnulfu n wawalnuten

III.3.1. Tasnulfawalt n talya

Temmal-d asnulfu n tayunin timaynutin, tettili-d s usuddem akked usuddes. « *La néologie de forme consiste à fabriquer pour faire de nouvelles unités* ». ⁴

III.3.1.1. Asuddem

D asileḡ n wawal seg wayeḍ, mayla nebḍa-t ad d-naf yiwen kan uferdis i yesəan anamek.

Tmaziḡt am di tutlayin tiḥamiyin tisamiyin ad nefrez sin n wanawen n usuddem:

III.3.1.1.A. Asuddem aniri neḡ n tjerrumt

D ayen i d-yettwakksen seg usuddem ireglen, maca ad yeqqim d amuddir: « *Les affixes en nombre très réduit sont réutilisable avec n'importe quelle base y compris les bases empruntées* ». ⁵

Yebḍa yeḡ sin n wanawen asuddem amyagan d usuddem anisem.

III.3.1.1.A.a. Asuddem amyagan

Aḍar amyagan yesəa azal d ameqqran deg ugraw n umawal, i yeḡḡan amyag ad yessufey tuḡet n lsaḡ n usuddem. Akken i d-yenna HADDADOU M. A : « *Du fait de l'importance des racines verbales dans le système lexicale, c'est le verbe qui fournit la plupart des bases de dérivation* » ⁶.

- **s wadda amyagan**

yettili-d s tmerna n yiwṣilen i umyag.

- ❖ **Attway**

S tmerna n (man ,tt,ttu,ttwa,ttw,n,mm)

Imedyaten :

- Lmed	→	Ttwalmed
- Grew	→	Ttwagrew
- Mres	→	Ttwamres
- Serwes	→	Ttwaserwes
- Seyti	→	Ttwaseyti
- Suddes	→	Ttwasuddes

⁴DUBOIS J., 1994, Op. Cit., p. 322.

⁵HADDADOU M. A., 2000, *Le Guide de la culture Berbère*, Ed,-Ina-yas, Paris, p. 241.

⁶Ibid., p. 241.

❖ **Amyay**

s tmerna n (my,mye,my,m)

- Serwes → Myerwes

- Ages → Myuges

- Nzey → Myenzey

❖ **Asway**

s tmerna n (s,ss,sse,ssu)

- Lmed → Selmed

- Mrs → Semres

- Byer → Sebyer

- Γdem → Seydem

- Gmu → Segmu

• **S wadda anisem**

Nezmer ad d-nesefruri imyagen seg yismawen s tmerna n yiwşilen akken i d-yenna Mass HADDADOU M. A « *On peut obtenir des verbes même à partir des noms, et cet an ajoutant un morphème* ». ⁷

Imedyaten :

Isem	Amyag
- Aselmad	- Selmed
- Amyurar	- Urar
- Timlilit	- Mlil
- Anafag	- Afeg

III.3.1.1.A.b. Asuddem anisem

Amgarad yellan gar yisem n tigawt amyagan akked yisem akmam i yeğgan ad d-nessali amgarad gar-asen, amezwaru yettuḡal ƣer tigawt, wis sin ƣer wamek i d-yettefeƣ d wamek i d-yettban.

« *La distinction d'un nom d'action verbale ou d'un nom de sens concret permet d'envisager le procès sous deux angles différents: le premier renvoie à l'action dans sa généralité, le second la d'écrit dans sa manifestation ou dans sa réalisation* » ⁸. Yebda ƣef sin:

⁷HADDADOU M. A., 2000, Op. Cit., p. 242.

⁸Ibid., p. 242.

- **S wadda amyagan**

Nezmer ad d-nessileḡ ismawen seg yimyagen .

- **Isem n tigawt amyagan**

D tigawt ixeddem umyag i yettuḡalen fella-s. Akken i d-yenna Naït Zerrad K. « *Le nom d'action signifie le fait de réaliser ou subir l'action exprimée par le verbe* »⁹.

Md :

Amyag	Isem n tigawt
- Selmed	- Aselmed
- Fren	- Afran
- Sdukkel	- Aseddukkel
- Aru	- Tira

- **Isem akmam**

Isem akmam yesbeggan-d tigawt akken i tella di tilawt « *Le nom concret écrit l'action dans sa manifestation* »¹⁰.

Md :

Amyag	Isem akmam
- Ddukel	- Tidukla
- Mlil	- Timlilit
- Ggri	- Taggara
- Azzel	- Tamzizla
- Izmir	- Tazmert

⁹NAIT ZERRAD K., 1995, *Grammaire de la berbère contemporaine (kabyle) morphologie*, ENAG, Alger, p. 121.

¹⁰HADDADOU M. A., 1985, *Structure lexicale et significatif en berbère* (thèse de 3ème siècle), Axe-en-Provence, p. 89.

- Isem umeskar

D isem i d-yemmalen win ixeddmn tigawt.

« *Il s'agit de noms verbaux d'animés, humains ou animaux, et non obligatoirement, comme la notion d'agent le laisserait supposer, des instigateurs du procès* ». ¹¹

Yettaleḡ s tmerna n uzwir “ am “ neḡ “an” i umyag

Md :

Amyag	Isem n umeskar
- Urar	- Amyurar
- Lmed	- Aselmad
- Kcem	- Amnekcem
- Fru	- Anefray
- Aylif	- Aneylaf

- Isem n wallal

D isem i d-yemmalen tayawsa s way-s i tettwaxdem tigawt.

Md :

- Srifeg → Timesrifegt

- Aru → Imru

- Arbib

D awal i d-yettbeyyinen amek yegga kra, akken yetteley seg umyaḡ, i yettaleḡ seg yisem .

Md :

- Idles → Adelsan

- Aylan → Aynaw

- Issin → Ussnan

• S wadda anisem

Seg yisem, nezmer ad d-nessefruri s usuddem isem n umdan , n tutlayt neḡ n wadeg « *A partir d'un nom propre on produit par dérivation, le nom d'habitant, de peuple , de langue* » ¹²

¹¹HADDADOU M. A., 2000, Op. Cit., p. 242.

¹²Ibid., p. 245.

Md :

- Lzzayer → Azzayri
- Iwaḍiyen → Awaḍi
- Senaba → Aennabi

III.3.1.1.B. Asuddem n tyara

D ayen i d-yettwakkesen seg usuddem yeldin. « *Les affixes nombreux mais disponibles pour de nouvelles formations* »¹³. yebḍa yef sin n wanawen :

III.3.1.1.A.a. Asuddem s wallus n tergaltin

- S yiwet n tergalt

Md :

- Timlilit: s wallus n tergalt “l”.
- Taqacuct: s wallus n tergalt “c”.
- Tigduda: s wallus n tergalt “d”.

- S uslag n uẓar

Md :

- Swaswa: s wallus n “sw”.

III.3.1.1.A.b. Asuddem s tmerna n yiwṣilen

Yezmer ad yili d azwir d amgir ney d aḍfir

Md

- As + lmed → Aselmed

III.3.1.2. Asuddes

Amaynut seg sin ney ugar n wawalen yemgaraden deg unamek, nezmer ad nessuffey awal-agi ama s usenteḍ ney s usdukkel.

« *Par composition, on désigne la formation d'une unité sémantique à partir d'élément lexicaux susceptibles d'avoir par eux-mêmes une antonymie dans la langue* »¹⁴

III.3.1.2.A. Annawen n usuddes

Asuddes di tmaziṭt yebḍa yef sin wanawen amezwaru d asuddes s usenteḍ n tayunin, wis sin d asuddes s usdukel mebla asenteḍ

- Asuddes s usenteḍ

¹³ HADDADOU M. A., 2000, Op. Cit., p. 241.

¹⁴ DUBOIS J., 2009, *Etude sur dérivation suffixal en français moderne et néologisme et calque dans les medias amazigh*, HCA, p. 97.

Yettili-d s usenṭeḍ n sin ney ugar n wawalen i wakken ad nessufey yiwen n wawal yesəan yiwen n unamek.

Md :

- Azermezruy → Azer+Amezruy

- Agerakal → Ger+Akal

- **tanzayt + isem**

- Warisem → war + isem

- **isem + tanzayt + isem**

- Yanegma → ya + n + gma

- **arbīb + isem**

- Agarseggas → gar (yir) + aseggas

• **Asuddes s usdukkel**

Yettili-d s usdukkel n sin n wawalen ney ugar s tanzayt iwakken ad-nessuffey yiwen n wawal yesəan anamek. Deg wanaw-agi, awalen uddisen ur sein ara ayen i-ten-iqqnen, meḥsub ulac tanzeyt gar tayunin n wawalen uddisen, qqnen srid.

Imedyaten nniḍen :

- Isem + n + isem : - Aselway n tigduda.

: - Axxam n yidles.

: - Aseggez n usfuskar.

- Isem + amarnu : - Mucberra.

III.3. 2. Tasnulfawalt tasnamkant

Tasnulfawalt tasnamkant terza amek i d-ttbanen yinumak n wawalen imaynuten .
« La néologie sémantique peut se définir l'apparition d'une signification nouvelle dans le cadre d'un même segment phonologique, toute création sémantique de caractère lexicale se traduit par une nouvelle union entre un signifiant et un signifié. »¹⁵

Md :

Awal n usuddem	awalnut asnamkan	Amedya
----------------	------------------	--------

¹⁵ACHAB R., 1996, *La néologie lexicale berbère* (1945,1995), Peeters, Paris, p. 322.

- Ddukkel	- Tidukla	- Tidukla tadelant
- Annar	- Annar n tegrawla	- Annar umenzu n
- Taggara	- Tagrayt	nubumbr
- Agdud	- Tigduda	- Taggrayt tamatut
- Amlili	- Timlilit	- Tigduda tazzayrit
- Tabuqalt	- Tabuqalt n Tefriqt	- Timlilit n tqacuct (Tarbaet n JSK tewwi-d tabuqalt)

III.3.3. Awalnuten i d-yettwareḍlen

Tamaziyt d tutlayt i deg tṭuqten wawalen imaynuten i d-yekkan si tutlayin nniden ama si tantaliyin, ama si tutlayin tiberaniyin.

III.3.3.1. Awal amerḍil agensay

D anekcum n wawalen imaynuten si tantaliyin yer tutlayt taqbaylit, d awalen n tetergit akked d tcelhit i yudfen s waṭas deg tutlayt taqbaylit. « *Il s'agit d'introduire en kabyle des néologismes qui viennent d'autres dialectes berbères, Ce sont les termes touaregs et chleuhs qui exercent l'attrait le plus puissant sur kabyle* »¹⁶

Md :

- Anemhal → Si tetergit
- Aselway → Si tetergit
- Tamedyazt → Si tcelhit
- Tafekka → Si tetergit
- Tanemmirt → Si temẓabit/tatargit
- Tutlayt → Si tcawit

III.3. 3.2. Awal amerḍil iniri

D awal amerḍil yescan tifesniwin imattayen i iressan, d ibarraniyen yer tutlayt iten-irefden, akken i d-yenna Mass BERKAÏ: « *C'est un emprunt à une langue qui, à des degrés fort variables, est étrangère par rapport à la langue d'accueil* »¹⁷

Imedyaten tefransist :

- L'assurance

¹⁶CHAKER S., 2004, « L'arabisation », in encyclopédie Berbère, Judaïsme- Kabylie, XXVI, Edi sud, p. 4063.

¹⁷BERKAÏ A. A., 2007, *Lexique de la linguistique français-Anglais-Berbère*, L'Harmattan, p. 36.

- Vétérinaire
- Un mandat
- Construction
- Institut
- Licence

Imedyaten n taɛrabt :

- Ddeyra
- Lemwaḡi
- Tafaṣil
- Leqwane

IV. Arwas asnilsi

IV.1. Tabadut

Gar talɣiwin n ureṭṭal, ad naf arwas, ayagi mačči d areṭṭal n tayunt n umawal maca d aqeɛɛed n tizrimsukt-ines, ger leṣnef n urwas : yella usuḡel awal s wawal, yella usuḡel uskil.

Akken i d-yenna George Mounin : « *Le calque est une forme d'emprunt d'une langue à une autre qui consiste à utiliser, non une unité lexical de cette autre langue. Mais un arrangement structurel, les unités lexicales étant indigènes. Le 'mot' à 'mot' des mauvaises traductions scolaires est une forme de calque. Comme aussi la traduction littérale d'unités figée (dite couramment gallicisme, anglicisme, germanisme)* ». ¹⁸

Arwas asnilsi, tumant i d d-yekkan seg usnulfu n wawalnuten, akked ureṭṭal si tutlayt tabaranit. D agemmaḍ n umyili n tutlayin, sumata yettwaxdem deg tfesna n useḡel am deg yinnaw n ulɣaydud s tmaziɣt, sumata d wid n taɛrabt akked d wid n tefransist i suqlen ɣer tantaliyin n tmaziɣt. « *Le calque est un procédé qui tient à la fois de la création néologique et de l'emprunt provenant d'une langue étrangère. Résultat du contact entre les langues, il est fréquemment utilisé dans des situations de traduction, comme c'est le cas du discours des médias en tamazight : Le plus souvent conçus en français ou en arabe puis traduit vers un des dialectes amazighes* ». ¹⁹

IV.2. Anawen n urwas asnilsi

Arwas asnilsi yebḍa ɣef sin wanawen yella urwas asnamkan akked urwas asnalɣay.

¹⁸GEORGE M., 2004, *Dictionnaire de la linguistique*, Quadrige, PVE, Paris, p. 58.

¹⁹AZIRI B., 2009, *Néologismes et calques dans les médias Amazighs*, HCA, Alger, p. 74.

IV.2.a. Arwas asnamkan

Arwas asnamkan, d asuyel n unamek n wawal n tutlayin tibarraniyin, yer tutlayt-nney maca yessefk ad yili s wawalen-is. « *Consiste à solidariser un concept nouveau dans la langue, non encore lexicalisé, et une unité lexicale préexistante sur le modèle d'une combinaison, concept-lexème telle qu'on peut la voir déjà réalisée dans une langue étrangère* ».²⁰

Md :

- Ad nsel i tewriqt

→ Deg umedya-agi anamek-is isehḥan “ad nsel i wayen yellan di tewriqt” mačči d tawriqt ara d-ineṭqqen

- Tella-d tmuyli taneggarut syur imeddukal-is i iwalan Lḥusin Ayt Aḥmed.

→ Deg umedya-agi awal “tamuyli taneggarut” anamek-is isehḥan “zrant i tikkelt taneggarut”

- S yiwen yer yiwen, d amɛadal sways tekfa temlilit n tqacuct n “derby” ger terbaet n “la JSK” d “l'MOB”.

→ Awal “Taqacuct” anamek-is di teqbaylit d “Taqacuct n kra n tɣawsa”, fkan-as anamek n tefransist.

IV.2.b. Arwas asnalɣay

Arwas asnalɣay yettili-d s usuɣel n wawal s wawal. « *Ce type de calque consiste dans la conception et la formation de mots nouveau par dérivation, par composition ou par affectation, d'un signifie nouveau à un mot déjà existant dans la langue cible* ».²¹

Md :

- Yella-d s lḥuḍur n waṭas n wudmawen n tsertit.

Talɣa-s isehḥan: Tamɣelt n Ḥusin Ayt Ḥmed ḥedren-tt aṭas n wudmawen n tsertit

²⁰ AZIRI B., 2009, p. 74.

²¹ Ibid., p. 76.

Fkan-as talya n tutlayt taɛrabt “Bi ḥudur”

- Iyallen n laman : fkan-as talya n tutlayt tafransist “Les forces de la sécurité”
- Lgaz n temdint : fkan-as talya n tutlayt tafransist “gaz de ville”.

GM :

Nufa-d deg wammud-ntey atas n urwas asnilsi deg wayen yeeṇan taseddast, nekkas-d kra imedyaten, ad neereḍ ad ten-nesseyti.

- Mass Σabd Ləziz Butefliqa yenna-d **d akkeni** asenfar-agi ad yettuqedem i tdukliwin .

→ ineymasen semrasen awal “**d akken**” s unamek i yesəa deg tutlayt tafransist “ que”.

- Awal **d akken** ur yelli ara di teqbaylit, d awal amaynut

Nezmer ad d-ninni:

- Yenna-d mass Σabd Ləziz Butefliqa: asenfar-agi ad yettuqedem i tedukliwin.
- Yenna-d **belli** ameqqran n yimreḥen d iselmaden n taɛrabt

→ awal “**belli**” wwin-t-id yineymasen d arwas si tutlayt taɛrabt “anna” ney si tefransist “que”.

- Nezmer ad d-ninni:

→ Yenna-d: amur ameqqran n yimreḥen d iselmaden n taɛrabt.

- I ulday n yiberdan n ladayra n at yanni **anda** imḍebren n tyiwant-agi heyyan allalen i uqabel n tallit-agi n ccetwa.

→ awal-agi “**anda**” nesemras-it i tuttra, maca ineymasen semrasen-t d arwas deg umkan n wawal n tefransist “ ou “.

- Nezmer ad d-ninni:

→ I ulday n yiberdan n ladayra n at yanni, imḍebren n tyiwant-agi heyyan allalen i uqabel n tallit-agi n ccetwa

- Igefran-agi i d-yewten taggara n ddurt-agi **d wid** ara iselken atas aseggas n tfellaḥt.

→ Nesemras awal “**d wid**” i wakken ad nesebggen udem yelhan n yisem. Maca ineymasen semrasen-t i usegzy n yisem-nni yettilin uqbel, ur yesəi ara assey akked yeḥricen nniḍen di tefyirt.

- Nezmer ad d-ninni:

→ Ad selken igefran i d-yewten taggara n ddurt-agi aseggas n tfellaħt.

- Ad tebdu tedwilt n uheyi seg uzekka **ilmend** n temlilit n derby ger tarbaet n JSK d MOB.

→ Awal “**ilmend**” d arwas si tutlayt tafransist “ A l’occsion de “

- Nezmer ad d-ninni:

→ Seg uzekka ara tebdu tedwilt n uheyi n temlilit n derby ger tarbaet n JSK d MOB.

Tagrayt

Di tazrawt i negga i weħric-agi, nufa-d ineymasen ssemrasen s tuget awalen imaynuten d urwas asnilsi acku ttxemimen s tutlayin nniđen, ttarun s tutlayt taqbaylit imi d tasuqilt i ixeddmn i yisallen i d-ttawin awal s wawal, yef waya i yettbeddil unamek-is. Iwakken ad yettwakkes wugur-agi, yessefk fell-asen ad đefren ama d asuddes, ama d asuddem.

Tagrayt tamatut

Tagrayt tamatut :

Tutlayt tamaziyt, am tutlayin nniḍen, teḥwaḡ aṭas n ttawilat akken ad ttegm. Gar ttawilat-agi ad d-naf allalen n teywalt, maca allalen-agi akken zemren ad snarnin, i zemren ad snegren. Mi negga tamawt yef yisallen i d-yettefyeṇ seg Rradu n Tizi Wezzu, neshassef aṭas aṭas, laḍya ayen yeenan tameslayt. Akken nwala ur as-efkkin ara azal-is i tmeslayt taqbaylit imi ineymasen n Rradu-agi sexlaḍen-tt akked d tmeslayin nniḍen.

Tazrawt-agi i negga i yisallen n Rradu n Tizi Wezzu, tebḍa yef kraḍ n yeḥricen :

- Aḥric amezwaru : d awal yef umezruy n uliyagduḍ, ama deg umaḍal, ama deg tmurt n lzzayer, nehḍar-d dayen yef wazal i tesḥa Rradu di tmetti laḍya taqbaylit.
- Aḥric wis sin : d taṣleḍt i negga i wawalen imerḍilen yugten di yisallen n Rradu n T W nufa-d azal n 76 % d ireṭṭalen n taḥrabt, 23% d wid i d-yekkan si tefransist.
- Aḥric wis kraḍ : d taṣleḍt i negga i wawalen imaynuten yellan deg wammud-ntey, d urwas asnilsi, nufa-d ineymasen semrasen s tuget awalen imaynuten imi nufa azal n (77) n wawal amaynut deg wammud-ntey.

Aṭas n timental i ten-yarran yer waya, gar-asent :

Ineymasen ur sinen ara amek ara d-ssuqlen si tutlayin nniḍen yer teqbaylit, imi tuget deg-sen ur seḥin ara tamusni izaden akken ad eiwnen deg negmu n tmeslayt imi iswi-nsen d asiweḍ n yizen, rnu yur-s ur ttnadin ara ad lemden tasnilsit.

D timental-agi i d-yeglan s waṭas n yiselkam i tutlayt taqbaylit imi aṭas n wawalen ibarraniyen i yetṭfen amkan n wawalen inaṣliyen, rnu yer waya imsefliden i yessnen kan taqbaylit ur asen-yettaweḍ ara yizen akken iwata.

Deg taggara nessaram ineymasen-agi n Rradu ad smarsen tutlayt akken ilaq, ad rren lwelha-nsen yer tmeslayt imi d allalen-agi n teywalt ara as-yefken tagnit akken ad tegmu, ad d-tufrar , ad teṭṭef amkan lqayen deg umaḍal. nessaram dayen, tazrawt-agi ntey ad tili d asurif i tezrawin i d-iteddun .

Tiybula

- ACHAB R., 1994, *La néologie lexicale berbère approche critique et proposition*, thèse de doctorat, INALCO, Paris.
- AZIRI B., 2009, *Néologismes et calque dans les medias amazighs*, HCA, TIZI OUZOU.
- CHAKER S., 2004, « *L'arabisation* » : encyclopédie berbère, Judaïsme-Kabylie, XXVI, Edi sud, Paris.
- DEBIANE F. et TIKOBAINI O., 2004-2005, Mémoire de licence: *Etude des lacunes linguistiques dans les testes informatifs radiodiffusion et télévision d'expression kabyle* (cas : chaine II et ENTV), UMMTO.
- DALLET J. M., 1982, *Dictionnaire kabyle-français (parler des at mengellat Algérie)*, Ed Self, Paris.
- DUBOIS J., 1962, *Etude sur dérivation suffixal en français moderne et contemporaine*, Paris.
- DUBOIS J., 1994, *Dictionnaire de linguistique*, Larousse, Paris.
- GEORG M., 2004, *Dictionnaire de la linguistique*, Quadrige, PVE, Paris.
- HADDAD S., 2005, Néologisme et communication, cas du journal télévisé, Mémoire de Magistère Faculté des Lettres et des Langues, DLCA, UMMTO.
- HADDADOU M. A., 1985, *Structure lexicale et signification berbère* (thèse de 3ème siècle), en Provence.
- HADDADOU M. A., 2000, *Le guide de la culture berbère*, Ed, Ina-yas, Paris.
- IDRES A. et MADI R., 2003, *Dictionnaire universel bilingue*, Français, Jazz, Alger.
- IMARAZEN M., 2007, *Manuel de syntaxe berbère*, HCA.
- MAMMERI M., 1990, *Amawal n tmaziyt tatrart (lexique du berbère moderne)*, Tamaziyt-Tafransist-Tafransist-Tamaziyt, Azar, Bgayet.
- NAIT Z. K., 1995, *Grammaire de la berbère contemporaine (kabyle) morphologie*, ENAG, Alger.
- [Http://www.google.com/org.radioalgerie.net](http://www.google.com/org.radioalgerie.net)

خليفة بن قارة، الإذاعة الجزائرية كما رايتها واراها منشورات الشانحي، الجزائر، الطبعة الأولى، 2013-1934.

Timerna

Amawal

Amawal

Awal n tmaziyt	Awal s tefransist
Taywalt	Communication
Amesliɣraw	Audio visuel
Ulyu	Annonce
Amselyu	Informateur
Isallen	Information
Amatṭaf	Chaine
Tayamsa	Journalisme
Tadwilt	Emission
Aneymas	Journaliste
Tadigant	Locale
Ulyaydud	Mass-media
Tasnilsit	Linguistique
Taşleḍt	Analyse
Amud	Copus
Tafelwit	Tableau
Amerḍil	Emprunt
Awalnut	Néologie
Tazrawt	Etude
Anamek	Sens
Asuddes	Composition
Asuddem	D'errivation
Attway	Passif
Aɣar	Racine
Asaley	Schème
Tajumma	Surface
Tansa	Adress
Asutel	Siege

Allal	Moyen
Amud	Corpus
Arwas	Calque
Iselkamen	Conséquence
Ixef	Chapitre
Amesteqsi	Questionnaire
Tagrayt	Conclusion
Tiybula	Bibliographie
Aymis	Journal
Asarag	Conférence

Ammud

Ammud amezwaru s yur Salem Xelwi isea azal n tnin uʒecrin n dqqayeq

[**Isallēn** nəsvaŋtaf (17) jənnajər ʒʒudʒalaf usəttaf (2016) **naŋradju** n**Tizi Wəzzu**

Isallen n sbaɛtaɕ (17) yennayer zuǵalaf uʒettaɕ (2016), n **Rradju** n **Tizi Wezzu**.

Ɖ səttsa swaswa ɔaki ɔi **rradju** n **Tizi Wəzzu** **ɔaʒmis** anəggaru bbwasaki nəlħəd

D setta s waswa, dagi di **Rradju** n **Tizi Wezzu** d **aymis** aneggaru, n wass-agi n lħed.

Ɖi svaŋtaf (17) jənnajər ʒʒudʒalaf usəttaf (2016) adnəvɔu **sjəzwal**:

Di sbaɛtaɕ (17) yennayer zzuǵallaf uʒettaɕ (2016), ad d-nebdu s **yizwal**:

A ɔfəl idjəwθən θagara **nəddurθaki jərlad** swaklaq atas nivarðan ɔi

Adefel I d- yewten taggara n **ddurt-agi** yegla-d s uylaɕ n waɕas n yiberdan, deg

θammiwin aŋlajən nəlwilaja n **Tizi Wəzzu** ,adnuƙal **ðəggwaxmis** ƙər lihala nivarðan

Tammiwin elayen n lwilaya n **Tizi Wezzu**,ad nuyal deg **uymis** yer lihala n Yiberdan.

akƙəð ssaŋvis idʒadarmijən ɔi lwilaja.

Akked ssaŋbis n yiǵadarmiyin di lwilaya.

lwqavəl n talliθ nəffəθwa imɔəbrən **nətkiwanin** idjuzgan ɔəgðurar ŋlajən nəlwilaja

Uqabel n tallit n cɛetwa,imɔbren n tyiwanin i d-yezgan deg yidurar elayen n lwilaya.

vðan ahəggi sətswilaθ ilaqən , adnuƙal ƙəf uhəggijaki siθama niŋəttafən .ambaŋd

Bdan aheyyi s ttawilat ilaqen, ad nuyal yef uheggi-agi si tama n **yiɛettafen** .M baəd

aǵgʊr ɔənəvs **niwuraɕ** , ifəllaħən nəlwilaja n**Tizi Wəzzu** arrand nnəħθa siɣəfranaki

Aggur d neŋs n **yiwuray**, ifellaħən n lwilaya n **Tizi Wezzu**, rran-d nnehta si yigefran-agi .

Inəggura idjəwθən ussaramən asəggwas nətfəllaħθ jəlha.

Ineggura, i d –yewwten, ussaramen aseggas n tfellaħt yelhan.

Θένθα θαλλίθ νελνίτ νέσσέλφα θαqðímθ li sold ,ði jak lwilajaθ nētmurθ, θαλλίθ ara

Tebda tallit n lbiε n sselea taqdimt, les soldes, deg yakk lwilayat n tmurt, tallit ara

jəvðun assaki ijəvðan assaki svaʃtaʃ jənnajər warajəddun alama ðas nətsaʃtaʃ

Yebdun ass-agi i yebdan ass-agi, sbaɛtaɛ yennayer, wa ara yeddun alama d ass n ʃaɛtaɛ .

(19) nfuraʃ idiθəddu .

(19) n furar i d-iteddun.

Θarvaʃθ nəla “JSK” θuʁaləd idəlli səθlaθa (3) tneqqiðin vərɾa **ppwannarinəs**

Tarbaet n la “JSK”, tuyal-d idelli s tlata (3) n tneqqiðin, berra n **wannar**-ines.

məmbaʃd miθarvaʃ θimliliθ θaməzwaruθ ppwaħriʃ n tuʁalin zðaθ n tarvaʃθ **CS** n

Membraed mi terbaħ timlilit tamezwarut n uħric n tuyalin, zzdat n terbaet “CS” n

qssəntina.

Qssəntina.

Wið araʁdisəllən lawanaki , azul aslama marɾa fəllawən.

Wid ara ay-d-isellen lawan-agi , azul aslama, marɾa fell-awen.

məmbaʃd anəxsur n liħala n təgnawθ idjəllan θagara nəddurθaki anda idəwθən

Membraed anexsur n liħala n teggnawt i d-yellan taggara n ddurt-agi, anda i d-yewten.

ixəfran swazal n ɾɾəvʃin (40) ni milimitɾən ðaki ði lwilaja n Tizi Wəzzu, am akkən

Igefran s wazal n rrebein (40), n yimilimeɾen dagi di lwilaya n Tizi Wezzu, am akken

idjəkli wəðfəl ɾaf θəʁaltin iʃəddan svaʃmməja (700) lmitraθ ði θəʁaltin nəlwilaja n **Tizi**

Wəzzu.

I d-yeyli udfel yef tyaltin iæddan sbaemmiya (700), l mitrat di deg tyaltin n lwilaya n **Tizi Wezzu**.

Aðfəlaki idjəɣlan swaɣlaq p̄pwatas nivarðan iɣuddən ɣra **nətriwanin** idjuzgan

Adfel-agi i d -yeglan s uɣlaq n waɣas n yiberdan, i cudden kra n **tyiwanin** i d-yuzgan

ðəgðurar ɣlajən nəlwilaja akəð lwilaja n **Tizi Wəzzu**, akkən ðakən kəlqən ivarðan

Deg Yidurar elayen n lwilaya akked lwilaya n **Tizi Wezzu**, akken dayen ɣelqən iberdan.

ixənnawən iɣuddən lwilaja n **Tizi Wəzzu** kər snaθ nəlwilajaθ niðən θigi: ðəlwilaja n

Iyennawen icudden lwilaya n tizi wezzu, ɣer snat n lwilayat nniðen, tigi: deg lwilaya n

θuvirəts akəð lwilaja **nəvgajəθ** u nəðləv siðzadarmijən nəlwilaja n **Tizi Wəzzu**, akkən

Tubirett akked lwilaya n **bgayet**, neðleb s yiğiddarmiyen n lwilaya n **Tizi Wezzu**, akken

θasəvhiθ p̄pwassaki ðakkəni aðsawðən aðəldin jak ivarðanaki iməqranən iɣuddən

Təşəbhit n wass-agi, d akkenni ad šiwdən ad lddin, yakk iberdan-agi imeqranen icudden

ɣər θlaθa nəlwilajaθaki, **amakkən** idarnan ðakkəni ikkəmlən **sθulja** nivarðan i

Ger tlata n lwilayat-agi, **am akken** i d-rrnan d akkenni, i ikemmlen s **tulya** n yiberdan.

iɣuddən ɣra **nətriwanin** idjuzgan ðəgðurar ɣlajən am « **Mifli** » ði « **farhunən** »

Icudden, kra n **tyiwanin**, i d-yuzgan deg yidurar elayan, am “**Micli**” di “**Farhunən**”.

Ivarðanaki iɣuddən θammiwinaki kər lwilaja n **Tizi Wəzzu**.

Iberdan-agi, cudden tamiwin-agi, ɣer lwilaya n **Tizi Wezzu**.

kaf lihala nivarðanaki nəlwilaja n **Tizi Wəzzu** ðajən ukur adjuxal lkapitan “**Daħu**

Yaf lihala n yiberdan-agi n lwilaya n **Tizi Wezzu**, dayen uyur ad yuyal l Kapitane “**Daħu**

Hbib” sissarvis idʒadarmijən nəlwilaja.

Hbib” seg sserbis yiğedermiyen n lwilaya.

Kapitan « **Dahu Hbib** » sisravəs idʒadarmijən nəlwilaja iθikkəlt niðən akkəni **ddurθaki** θis

Kapitan «**DAHU HBIB**», seg srabes yiğadermiyin n lwilaya, n tikkelt nniðen akken **ddurt-**agi tis.

snaθ agguraki njənnajər urdəllintara atas nətwaxijjin nivarðan laðka ði θagara n

Snat, aggur-agi n yennayer, ur dellint ara atas n twayiyin n yiberdan, ladya deg taggara n

ddurθaki mambaʔd midjəlla unəxsur nliħala **ntəgnawθ** asdənsəl i θikkəlt niðən

Ddurt-agi, membaəd mi i d-yella unexşur n liħala n **teggawt**, as-d-nseł i tikkelt nniðen.

Uqavəl ntallithaki nəffəθwa **imdebren nətiwanin** idjuzgan ðəgðurar ɣlajən ði lwilaja

Uqabel n tallit-agi n cəetwa, **imdebren n tyiwanin** i d-yezgan deg yidurar əlayen deg lwilaya

n**Tizi Wəzzu** həggand kəfdəmma iwqavəl nləxuraki nəlhala niðəflawən arad

N **Tizi Wezzu**, heyyan-d yef demma i uqabel n lexsur-agi n lhala n yideflawen ara ad-

jəwθən ði θəaltinaki nəθ ði **θuðrin tsəiwanin** ɣlajən nəlwilaja n **Tizi Wəzzu aməðja**

Yewten deg tyaltin-agi ney deg **tudrin d tyiwanin** əlayen n lwilaya n **Tizi wezzu amedya**

ðəggwəkmis siθama niɣəttafən skur **Budzəmfə jili** ambaɣd **lmuz** ðunəqluv nəlhal id

Deg **uymis** si tama « **iəettəfen** ». syur **Buğemə Cili** : membeəd **lmuj** d uneqlub n lhəl i d-

jərlan sixəfran ðwəθfəl ðusəmmid azal ppwatas **nətiwanin** həggantəd imi atas n **tuðrin**

Yeglan s yigəfran d wedfel d usemmi, azal n watas n **tyiwanin** heyyan-t imi atas n **tudrin**

akka lawanki jəssaθən wəðfəl igəddzan iɣəwiqən ðwuxurən laðka iɣuddən iwəldaj

Akka lawan-agi yessa-tent udfel, i yeğgan **iəewiqen** d **wuguren** ladya i icudden alday

nivarðan nəladajra **naθjanni** anda **imdebren nətiwantaki** ihəggan jak **allələn**

N yiberdan n la dayra n **At Yanni**, anda **imdebren n tyiwant**-agi iheyyan yakk **allalen**

nushəl θawlaθ uqavəl ntallithaki laðka θawaksa nwəðfəl aməχ idjətsili jələki adənsəl

N usshel tawlat i uqabel n tallit-agi, ladya tawaksa n udefel ,amek i d- yettili ccyl-agi ad d-nsel

i mas Uqasi Saləm : ðaɣəggal ði θətiwant n jəttafən

I mass Uqasi Salem : d aəggal deg tyiwant n yəttəfen

Iwakka **imdebrenaki nəssaram** atsawəð kər lisar ntəmsalt imi **tuqθən wuxurən**

Iwakka **imdebren**-agi **nesaram** ad tt-awed yer **liser n temsalt**, imi **ttuqqten wuguren**

jətsilin dægvarðan lavaŋða ði svaḥ iwakkən lxəðma ama ðixəddamən ama

Yettilin deg yiberdan, labaəda deg ssbaḥ, iwakken lxeddma ama d ixeddamen ama

ðinəlmaðən simukan nəlxəðma ləqraja ði **ssər** ði **lisar siθwiwant** n **jaṭṭafən**

d yinelmaden ad uyalen s imukkan n lxeddma, leqraya deg **ssər deg lisser** seg **tyiwant** n **yaṭṭafen** ,

bodžəmfa sɪrradju n **Tizi Wəzzu**

Buğeməa si Rradyu n Tizi Wezzu

Umbaɗd aggur ɗnəvs **nuxarriif** lahn nəlwilaja n **Tizi Wəzzu** arrand nəhθa ussanaki naɤ

Umbaɗd aggur d nefɤ n **uyarriif** deg lwilaya n **Tizi Wezzu**, rran-d nehta ussan-agi ney

θagara **nəddurθaki** umbaɗd iɤəfranaki idjəwθən ɗi lwilaja n **Tizi Wəzzu** **ussaramən**

Taggara n **ddurt**-agi, mbaɗd igefran-agi i d-yewwten deg lwilaya n **Tizi Wezzu** usaramen

asəggwas nətfəlahθ jəlhan ssarvis nətfəlahθ θagara **nəddurθaki** ɗwiɗ arajsəlxən atas

Aseggas n tfellaht yelhan, ssarbis n tfellaht taggara n **ddurt**-agi, d wid ara iselken atas

ɗwiɗ arajsəlxən asəggwas nətfəlahθ maakaki laɗka wiɗ jətsradʒun iwakkən aɗ

D wid ara iselken aseggas n tfellaht, ma aka-agi ladya wid yettrağgun iwakken ad

zarfən ɗəggwuxxam adiθəddun amisufar nəlbataɗa amisufar niɗən **Kuraba** ssarvis

Zereen deg uxxam ad-d-iteddun am issufar n lbaɗaɗa , am issufar nniɗen, **Kuraba** ssarbis

n tfellaht n wilaya n **Tizi Wezzu**.

Ɗsətsa utəsfa dqajaq mazal **ɗaxmis** anəggaru **narradju** n **Tizi Wəzzu**

D setta u tesəa n dqayaq, mazal d **aymis** aneggaru n **Rradyu** n **Tizi Wezzu**

jətskəmmil jiɗwən ɤar **isallən** niɗən **θanəklafθ** nəlqɤaja nətmurθnaɤ Nuriya bən

Yettkemmilən yid-wen yer **isallen** nniɗen: **taneyleft** n leqɤaya n tmurt-ney, Nureya Ben

ɤəbriɗ atsətsəkki səgzəkka nləθnijən (18) njənnajər alama ɗas nɤəfrin (20)

Yəbriɗ ad tettekki seg uzekka n letniyin (18) n yennayer alama d ass n ɤecrin (20)

jənnajər ɗas nlarvaɤ ɤəfrin (20) ɗəggwagğuraki ɗəggwajəɗ inəlla ɗi təmliliθ

Yennayer, d ass n larbaɤ ɤecrin (20) deg waggur-agi deg wayed i nella deg təmlilit

Θαγραλάντ κάρ λəqɾaja aḍjili ði θəmðint n Londr θimliliθaki ḍəggwajəḍ aratsəkkin

Tagraylant yer leqraya ad yili di temdint n Lundr, timlilit-agi deg wayed ara ttekin

inəklafən nlaqɾaja ḍəggwɾas nətmura nədduniθ amanda adəməslajən kaf

Ineylafen n leqraya deg waɾas n tmura n ddunit, am anda ad d-meslayen yef

θiṣṭratidʒijin ḍwamək adjili usnarni **ppwəhriṣ** nlaqɾaja ḍijak θimura nədduniθ am

Teṣṭratigiyin d wamek ad yili usnarni n **uḥric** n leqraya, deg yakk timura n ddunit, am

akkən iθəṣṭradʒu θnəklafθ nətmurθnak nlaqɾaja adəfk jiwən **usarag** as nəṣlaθa

Akken i tettraḡu tneylaft n tmurt-ney n leqraya, ad t-fk yiwen n **usarag**, ass n tlata

ṭsaṭṭaṣ (19) ḍəggwagguraki njənnajər kafwanda jəssawəḍ **wəhriṣ** nlaqɾaja ḍaki ði

Tṣaṭṭac (19) deg waggur-agi n yennayer, yef wanda yeṣawəḍ **uḥric** n leqraya dagi di

θmurθnak ḍwajən **assaramən** adawḍən kuraṣ ḍəgsəggwasən idiθəddun ḍəggwajən

Tmurt-ney, d wayen **ssaramen** ad awḍen yur-s deg yiseggasen I d d-iteddun. Deg wayen

jaṣnan **asənfər** nuṣawəḍ nətmukli **nətməndawθ** jəṣkəmmil ṣwaɾ kaf waɾas n

Yaenan **asenfer** n uəawed n tmuyli n **tməndawt**, yettkemmil ccwer yef waɾas n

tnəqqiḍin idjəppi **usənfəraki** aʒḍiḍ **nətməndawθ** nətmurθnak ɣarasən « θanəqqiṭ θis

Tneqqiḍin i d-yewwi **usenfer**-agi **ajdid** n **tməndawt**, n tmurt-ney gar-asen « *taneqqiṭ tis*

waḥəduɾəvʲin (41) »idiɣəgnən asəḍʒhəd nətləlli **nəṭṭamsa** nuṣaqəvnsən kaf θnəqqiṭ

Waḥəd urebʲin (41)» id iəegnen aseḡhed n tlelli n **tyamsa** n uəaqeb n sen ,yef tneqqiṭ

ki aṣəadjəməslaj **mas** « **Bəlqasəm Məsfawi** » ḍasəlmaḍ ṣlajən **nəṭṭamsa** nəlzzajar

Agi ay-d-yemeslay **Mass** « **Belqasem Meşfawi** », d **aselmad** elayen n **tyamsa** n **lzzayer**.

Θαμανακθ :

Tamanayt :

κέρ **wahriſ** nəsarvis **nətzara** nəlwilaja n **Tizi Wəzzu** wəkðənd əssaki ðakkən θəvða

Υέρ **uhric** n serbis n **tjaɾa** n lwilaya n **Tizi Wezzu**, wekden-d ass-agi d akken tebda

əssaki svaftaſ (17) jənnajər θalliθ nəlviſ nssəlfə θaqðimθ nəκ li sold ði

Ass-agi ssbaɛtaç (17) yennayer tallit n lbiɛ, sseləa taqdimt ney li sold (les soldes), deg

jak lwilajaθ nətmurθnək ula ðaki ði lwilaja n **Tizi Wəzzu** əssaki θalliθ arajəddun alama ð

Yakk lwilaya-t n tmurt-nney, ula dagi deg lwilaya n **Tizi Wezz,u** ass-agi tallit ara yeddun alama d

as ntəsfaɥəfrin (29)ðəggəwəggur n forar idiθəddun

Ass n tesəa u ɛecrin (29), deg waggur n furar i d-iteddun.

Iswi nləqðifaki iwakkən iməzðak aðakən **isuffar** nəκ ssəlfə **sləswam**

Iswi n leqdic-agi, i wakken imezday ad tayen **isuffer** ney sseləa, s **lesswam**

Aɾxisən amakkən ðakən si θama niðən tsarɯnits i təddɯzər aðəzənzən ssəlfəθənsən id

Arxisen, am akken dayen si tama nniðen d tagnit i teğğar ad zenzen sseləat-nsen i d-

jəgran asəggwas i fəddan ðajən uκur idjuκal ðəg **manak** « **Ukaſ** » ðanəmhəl nətəddɯzər n

Yegran aseggas i ɛeddən, dayen uyur i d-yuyal deg **manay** ,« **Ukaç**», d **anemhal** n teğğar n

lwilaja n **Tizi Wəzzu** :

Lwilaya n**Tizi Wezzu** :

ƙƙƙ **waddal** ɗi **ddavax** uɗar ɓarvaŋ nla ɓsk ɓuƙalɗɗ idɗɗi sɓlaɓa tɓqqiɗin

Ƴer **waddal** di **ddabax** n uɗar, tarbaet n la « JSK » tuyal-d idelli s talata n tneqqiɗin.

vɗɗa **bbwannar** umbafɗ mi ɓarvaŋ ɓimlilithis ɓamɓzwaruɓ ppwɗhrif n tuƙalin zɗaɓ n

Berra n **wunnar**, mbaed mi tarbaŋ timlilit-is tamezwarut n uɗric n tuyalin, zzdat n

tɓrvaŋ n sijɓ nɓqsɓntina s jiwɓn **gɓswi** ƙƙ ulaf **iswi** idjiwi **umjurar** azɗiɗ id

Terbaet n «CS » n Qsɓntina, s yiwen n **yeswi** yer ulac. **Iswi** i d-yuwwi **umyurar** ajdid id

ɓarnan ƙƙ ɓarvaŋ nla ɓsk ɗi ɓalliɓaki nɓffɓɓwa nɓ **ɗɗggwɗhrifaki nɓlmirkatu iswi**

Yarnan yer tarbaet n la «JSK», di tallit-agi n ccetwa ney deg **uɗric**-agi n **lmirkatu. Iswi**

idjɗɗan ɗi dɗajaɗ ɓimɓzwura **ppwɗhrif** wissin ƙƙ ɓimlilithaki aɗaɗ

I d-yellan di d qayaɗ timezwura n **uɗric**, wis sin yef temlilit-agi, ad-ay-d-

jɓmɓslaj « Dominik Bijoutar » :aslaymaj ntarvaŋ nɓla ɓsk :

Yemeslay « **Dominik Bijoutar** » : **aslaymaj** n tarbaet n la «JSK » :

Dominik Bijoutar ɗaslaymaj ntarvamwɓ nla ɓsk idjɓnan ɗakkɓn ɓarvaŋɓaki

«**Dominik Bijoutar**» d **aslayway** n tarbaet n la «JSK», i d-yennan dakken tarbaet-agi

aɗ jɗɗɗ ɓarvaŋɓinɓ atshɗggi akkɓn iwaɓa iɓimlilith nɗirbi as nɗɗɗɗɗa nɓ as

Ad yeɗɗ tarbaet-ines ad tt-heyɗi, akken iwata, i temlilit n “derbi” ass n lɗemɓa ney ass

nssɓvɓ adiɓɗɗun ɗaki ɗɗggwannar numɓnzu novomɓ zɗaɓ n

N ssebt ad d-yittedun, dagi deg **wannar** n umenzu n nubumbr (novembre), zzdat n

tɓrvaŋ nɓ **Molodja** akkɓn **imjuraren** izɗiɗɓn idjarnan ɗi ɓalliɓaki nɓffɓɓwa ɗ

Terbaet n l «**Muludiya**», akken **imyuraren** ijdiden i d-yarnnan di tallit-agi n ccetwa d

wiɗ idjarnan afoɗ iɓarvaŋ nɓla **ɓsk** iwadnɓmɗɗi ɗ wakkɓn ɓarvaŋ nɓla **ɓsk**

Wid i d-yernan afud i tarbaet n la “JSK”, wa ad nesmekti, d wakken tarbaet n la « JSK »

atsəvdu **θiðwilin** nuhəggi səgzəkka ilmənd ntəmliliθ **nðdirbi** atsizəmfən zðaθ n

Ad tebdu **tidwilin** n uhey, i seg uzekka, ilmend n temlilit n **dirbi** ad tt-ijeməen zzdat n

tarvaθ **nəlMolodja** nəvgajəθ Tarbaet n l “**Muludiya**” n **Bgayet**, ass n ssebt dagi deg **unnar** n

numənzū n novombr ntəməθint n **Tizi Wəzzu** adənsəl i θikkəlt nīðən

Numenzu nuvumbr n temdint n **Tizi Wezzu**, ad d-nsel i tikkelt n nīðən

*Dominik Bijoutar aslakmaj n tarvaθ nəla **zsk***

“**Dominik Bijoutar**” : aslaymay n tarbaet n la “JSK”.

Sarvaḥaki ntarvaθ nəla zsk adali kər wəmdiq wis (9) s (2) nətnəqqiðin

Sarbaḥ-agi n tarbaet n la «JSK », ad d- ali yer umdiq wis (9) s (2) n tneqqiðin

Sisallənakinən idnəssawəd ar θagara **ppwəsmisakinən** aknid

S yisallen -agi -nney, i d-neşşawəd yer taggara n **uymis**-agi -nney ad k-nid.

sməxθi swajən **idjufrarən** ðəgs

smektiy s wayen i **d-yufraren** deg-s .

Aðfəl idjəwθən θagara **nəddurθaki** jəglad swəlaq bəwətas ivarðan ði tammiwin

Adefel i d-yewten taggara n **ddurt**-agi, yegla-d s uylaq n wətas n yiberdan di tammiwin

ʕlajən nəlwilaja n **Tizi Wəzzu** nukalrd **ðəggwəsmis** kər lihala nivarðanaki akkəð ssarvis n

Elayen n lwilaya n **Tizi Wezzu**, nuyal-d deg **uymis** yer lihala n yibarden-agi , akked ssarbis n

idʒadarmijən nəlwilaja n **Tizi Wəzzu**

Iğiddermiyen n lwilaya n **Tizi Wəzzu**

iwqavəl ntallīθ nəḟḟəθwa **imḍəbrən nətɿwanin** idjuzgan ḍəgḍurar ʕləjən ði lwilaja vðan

I uqabel n tallit n ccetwa, **imḍəbrən n tɿwanin** i d-yuzgган deg yidurar ɛlayen di lwilaya bdan

ahəggi sətsawilaθ iwəlmən iwqavəl talliθaki nəḟḟəθwa

Aheyyi s tawil-at , i uqabel n taliit-agi n ccetwa.

nukaləd ḍəggwəkmis siθama **nifəttafen** məmbaɸd aggur ḍnnəvs **nuwarrak**

Nnuyl-d deg uymis si tama n **Icəttafen** ,membraɸd aggur d nnefs n **warray** ,

ifəllahən nəlwilaja n **Tizi Wəzzu** arrand nnəhθa sigufuranaki inəggura idjəwθən

Ifellahən n lwilaya n **Tizi Wezzu**, rran-d nehta s yiggefran -agi ineggura i d-yewwten

θagara **nəddurθaki ussaramən** asəggwas nətfəllahθ jəlhan

Taggara n **ddurt**-agi, **ssaramen** aseggas n tfellaht yelhan .

ḍəggwəhriɸ **nətzara** θəvða θallīθ nəlvik nəssəlfə θaqḍimθ naɤ li sold səggwassaki

Deg **uhric** n **tjara**, tebda tallit n lbie n sselea taqdimt, ney li şuld (les soldes) seg wass-agi

svaɸtaɸ(17) jənnajar tsallīθ arajəddun alama ḍas ntəsɸawɸəfrin (29) forəɸ id

Sbaɸac (17) yennayer, d tallit ara yeddun alama d ass n tesəa ɛecrin (29) n furar i d

Iθəddun

-teddun.

ḍəggwəddal θarvaɸθ nəla **zsk** θukaləd idəlli səθlaθa(3) tnəqqiḍin varra **bbwannarinəs**

Deg **waddal**, tarbaɸt n la “**JSK**” tuyal-d idelli s tlata (3) n tneqqiḍin berra n **wannar**-ines

məmbaɸd mi θarvaɸ θimliliθinəs θaməzwaruθ **bbwahriɸ** n tukalin zḍaθ n tarvaɸθ n sijəs

Membraed mi tarbaḥ timlilit-ines tamezwarut, n **uḥric** n tuyaḥin zzdat n tarbaet n “CS “

nəqssətina sjiwəngəswi kər ulaḥ

N **qssentina** s yiwen n **yeswi** yer ulac .

ṬanmirṮ iḥunwi idjəqqimən jiḏnəḥ ləwqaṮ **igarzzən** ḏəggwahil **naṛradju** n TiziWəzzu

Tanmirt, i kenwi i d-yeqqimen yid-nney lewqat **iggerzen**, deg **wahil** n **Rradyu** n **Tizi Wezzu**.]

Ass n 29 deḡember 2015

Yef: 6:00

Ammud wis sin s yer Farid Xacuri yesɛa azal n ḥdacc n dqqayeq

[ðæ̃mis nəsətsa watstəvɛm ðəgs:

D aymi n setta ,wa ad tt-tebɛem deg-s:

S jəwən fər jəwən ðamɣaðəl swajəs θəkfa θəmliliθ **nətqafuθ** nəDRB xər θarvaɪθ n la “JSK”

S yiwen yer yiwen, d amɛadal swayes tekfa temlilit n **tqacuct**, n “DRB”, ger tarbaet n la “JSK”.

akkəd l **MOB** nəvgajəθ θimliliθ idjəllan **ðəggwannar** umənzɔ novombr tsimliliθ bbwas wis

Akked “l **MOB**”n **Bgayet**, timlilit i d d-yellan deg **unnar** umenzu n novembr, d timlilit n wass wis

svaɪtəʃ (17) θilulɛa θaməsəðriθ ðəħriʃ aməzwaru ifazzən swajagi θanəqqit ila **JSK** θanəqqit il **MOB**

sbaɛtəc (17), **tilyuya tamesdrit**, d aħric amezwaru ifazzen s way-agi, taneqqit i la “JSK” taneqqit i l “MOB”

nəvgajəθ θaməħrawt **nusəlməð** nəħirfθa nəlwilaja θəħggad θnaɣnalləf imukkan **ðəgɣarvazən**

n **Bgayet**, **tameħrawt**, n **uselmed** n l ħirfat n l wilaya, theyya-d (12) nalef imukkan deg **iyarbazen**.

jəmxallafən ði lwilaja iwnəkʃum nəθmanjauɣəfrin 28ði furar idiθəddun **tsulja** nCFA n Tizi **Wuzzu**

yemxalafen di lwilaya, unekcum n (28) di furar i d-yiteddun, d **tulya** n “CFA” n Tizi **Wezzu**

igækfan ufiwəð nləbnijinəs **θanməhla** nətzara θhəggad imanis iwɣəssi **isufar iðəylən** ðaxən ðəlxəðma

I yekfan uəiwed n lebni-ines, **tamehla** n tjara theyya-d iman-is, i wəessi **isufar ideylen** dayen delxedma

n lilisəns **iθxəbbnijin** Wiðak **arðisəllən** lawanaki azul msəlxir fəllawən anəvdu **arəmisnəx**

N les licenses i **tkebbaniyin**, widak i d-ay-d **isellen** lawan-agi. Azul msəlxir fellawen : anebdu **aymis** ney .

ihi s **waddal davax uðar** s umfaðal jiwən n **jəswi** xər jiwən iθəkfa θəmliliθ xər θarvaθ gəlməzjən

Ihi s **waddal dabax uðar**, s umaədal, yiwen n **yəswi** yer yiwen, i tekfa temlilit ger terbaet n yelmezyen

n ləqvajəl la **JSK** akkəð θarvaθ nəl **MOB nəvgajəθ** θimliliθ idiθəddun ətsitəvəm **srið** kaf ləmwadzi n Rradju n Tizi Wuzzu

N leqbayel, la “**JSK**” akked tarbaet n “**lMOB**” n **Bgayet**, temlilit i d-tebəem **srid** yef **lemwaji** n **Rradju** n **Tizi Wezzu**.

u dsimliliθ idjəllan **ðəggannar** umənz u n novombr s wakka snəθ n trəbbəf aðfəxənt hələntəd

D timlilit i d-yellan deg **wannar** umenz u n November, s wakka snat n trebbəf, ad fyent hələntəd

θanəqqit ijal θarvaθ θarvaθ n la **JSK** idiħəllan nəx idjiwin iswi amənz u **ðəggahriɣ** aməzwaru

Taneqqiqt i yal tarbaet. Tarbaet n la “**JSK**” i d d-ħellen, ney i d d-yiwin iswi amenz u deg **wəħric** amezwaru.

aməzwaru ðidqıqı  is manjaw  la in skur **Am ntag d zawra** maj  lla tsarva   n l **MOB** n vgaj     iwiw **iswi** num     l **  ggw  hrif**

Di dqıqı  is  mıy   utlatin, syur “**Amentag   wra**”, mayella d tarba   n “**lMOB**” n **Bgayet** tewwi-d **iswi** n um  adal deg **u  ric**.

wissin   idqıqı  is   v  w    rin maj       g **sall  n** ni   n an       r **w  hrif** n **us  lm  ** n   irfa     n  nall  f

Wis sin di dqıqı  is re    u  ecrin. Mayella deg **isallen** nni   n, ad n-     yer **u  ric** n **us  lmed** n   irfat,   n   nallef

nimukkan **  g  arvaz  n nus  lm  ** n   irfa   idj  tsuh  ggan **in  lm   n ara  dz    n** iman  ns  n

N yimukkan deg **iy  baz  n n us  lmed** n   irfat, i d d-yettu  eyyan i **yin  lmaden** aray **  gerdd  n** iman-n  n.

si   v  w    rin (24) junvji ama       rin   i f    r iwn  k    m n         adjilin   ss n   manjaw    rin(28)  i f    r idi    ddun

Si re    u  ecrin (24) , ama d   ecrin (20) di f    r, i unekcum n le       ad d-yilin ass n   mıy   u  ecrin (28) di f    r i d d-yet  ddun .

in  lm   n z  mr  n **    dz    n** iman  ns  n **  g  arvaz  n** i  nidı    v  n   i lawan **  g  arvaz** **us  lm  **

In  lmaden zemren ad **  gerdd  n** iman-n  n deg i **y  baz  n** it  n-ı   ben, di lawan deg **yı    baz us  lmed**.

nəlhirfaθ n lahut vil nək win jətswasnən s jisəm n **CFA** kfan ləfkal nləvni ðuɣawəð
ðusəggəminəs

N l ħirfat n la haute vill,e ney win yettwasnen s yisem n “**CFA**”, kfan lecyal n lebni d ueiwed
useggem –ines .

waðjəldi θibbwurainəs ði furar idiθəddun lawan unəksum nləqraja **bəħriɣ nusəlməð**
nəlhirfaθ

Wa ad yelli tiwwura-ines deg furar i d d-teddun, lawan unekcum n leqraya, n **uħric n**
uselmed n ħirfat.

afaja idjəməslaj **mass Ĥamid Ləmsir** igəskəlfən si **sallən iθənmahla nusəlməð** nəlhirfaθ

Yef waya i d d-yemeslay “**Mass Ĥamid Lemsir**”, ig-skelfen s yisallen i **tenmahla n**
uselmed n ħirfat.

θəsθaqsat **θasaɣðiθ Tīrad** : anəksum **sikarvazən nusəlməð** nəlhirfaθ furar
zudzalafusəttəɣ(2016) ðakəmməl

Testeqsat “**Tasadit Tīrad**”: anekcum s **yiyərbazen n uselmed** n ħirfat furar zuğalaf usəttəc
(2016) d akemmel

n la sisju n səptumbr **θanəmhalt** nəlhirfaθ nəlwilaja n **Tizi Wuzzu** θhəggad qriv
θnaɣnaləf(12000) imukkan

N la session n September, **tanəmhalt** n ħirfat n wilaya n **Tizi Wezzu**, theyya-d qrib tnac
nələf (12000) n yimukkan.

ði ləsnaf jəmxallafən ðəgsən puɣ li furmasju diplomunt sətsawil nlapruntisaɣ n larizidənsjəl

Deg leɣnaf yəmxallafen deg-sen, pour les formations diplômées, s ttawil n l'apprentissage n
la résidentiel

θəltalafuxəməsməjjə urvaɣtaɣ (3514) imukkan am θilawi nθ jətskəmin ðəggwuxxam

Teltalaf uxemesmeyya urbaetac (3514), n yimukkan am tilawin yettyimin deg uxxam

s wazal nθmanjalafurvaŋmājjawarvaŋtaf (8414) nək li furmasju kalifjunt

S wazal n tmanyalaf urbaemeyya urbaetac (8414), ney les formations qualifiantes.

nhəggad azal n alləfumitinurvaŋtaf(1214) imukkan **azarrəð** θəvðad **ðəggarvazən** xasakkəni swuðəm **unsiv** ədjəvðu

N heyya-d, azal n allef umitin urbaetac (1214) n yimukkan, **ajared** tebda-d deg **yiyarbazen** xas akken s wuddem **unşib** ad yebdu

ði rəvŋawŋəŋrin (24) zunvji iwakkən ilməzjən ədsədzlən imanənsən laruntri ufisjəl ədjili ði θmanjawŋəŋrin(28) fivarji

Deg rebəa uəecrin (24) janvier, iwakken ilmezyen ad seğlen iman-nsen la rentré official ad d-yili di tmanyə uəecrin (28) fevrier.

θilməzjin nək ilməzjən zəmrən s tsawiln lintərnət MSEP.GOV.DZ **θulja** n lanstitun **CFA** s wazal n xəməsməjjə (500) nimukkan

Tilmezyin ney ilmezyen, zemren s ttawil n l'internet "MFE.GOV.DZ", **tulya** n l'institut n "**CFA**" s wazal n xemesmeyya (500) n yimukkan.

idjuzgan ði lahut vil kfan ləŋkal nəlbənjən lu kunstruksju nŋallah ədjili a lokazju dəla rəntri

I d d-yezgan deg la haute ville, kfan lecyel n lbenyan, la construction, incallah ad yili à l'occasion de la rentré.

n fivariji zudzalafusəttəf (2016).ð səsta uθlaθa nədqajaq adlawən addnsəl θuddna nlməkrəv ðiθəmdint n **Tizi Wuzzu** tsudrin isdizzin

N fevrier zuğalaf usettac (2016). D setta utlata n dqayaq, ad lawən ad d-nsel i tuddna n lmezyeb, deg temdint n **Tizi Wezzu** d tudrin i d-as-d-yezzin.

ðsətsa u səvʔa dqajaq uɖima **ðaxmis** igətskəmmilən jiðwən kər **wəhrif** nətʒara θaməhlant
nətʒara nəlwilaja

D setta, usevəa n dqayaq, uɖima **daymis** i itkemilen yidwen yer **uhric** n tjara. **Tamehlant** n
tjara n lwilaya.

θəggad **ahil** bəddəma nuʔəssi ʔəf ləswami nisufar jəmxallafən iznuzun təddʒar ði lwilaja
kənd uqadar

Theyya-d **ahil** beddema, n uəssi ʔəf leswami isufar yəmxallafen iznuzun teğğar di l wilaya
yind uqadar

ləqwanən nətʒara ðəlviʔ isufar izəmrən adəxlun sləmdərra ajən uwumi qarən **isufar** iðaklən
naʔ li: pɹodwi

Leqwanen n tjara d lbie n yisufar, izmer ad d-teglu s lemɖarra, ayen uwumi qqaren **isufar**
ideylen ney les produits

kuntrəfi ðəa ar wið jaʔnan asəhmu ði θallitaki nəʃʃəθwa **wahilaki** tsəkkin ðəgs sravəs

nlivitrinir

Contre faits, dya ar wid yaenan asəhmu di tallit-agi n ccetwa, **wahil**-agi tekkin deg-s sraves n
les vétérinaires.

sravəs ntəzmarθ akkəð sravəs **nətwiwanin** ðajən kəf akədjəməslaj **māss Drogman** ʔəkəʃa

Sraves n tezmart akked sraves n **tyiwanin**, dayen ʔaf ad d-yemeslay” **Mass Drogman**
ʔakaca.”

ðəgsawað n Hassiba Sadqi

Deg **uʃawað** n” **Ḥasiba Şadqi**”:

ðiḥarafijən n iḥazzurən akkuḍ buzəgğan s ləmḥawna n la kaznus n **Tizi Wuzzu** xəḍmən
θasəbḥiθaki

D iḥarafeyen n akked **Buzeggen** n lemḥawna n la casnos n **Tizi Wezzu**, xedman taṣebḥit-agi
susəḥləm gəḡḡanən ixəḍmən kər jimanənsən iwakkən aḍxəḍmən li ruḡistr d komi :rs

Su seelem n yemdanen ixedmen yer yiman-nsen, iwakken ad xedmen les registres de
commerce

waḍxəlsən li kotizasju itḥwalasən ḍəgsəgḡwasaki iḥəddan **Islam Sasi :θiḍukla θamaθuθ**
nətəddḡar

Wa ad xelsen les coutisations i tt-walasen deg yiseggasen-agi iḥeddan, “**Islam Sassi**”: **tidukla**
tamatut n tuḡḡar

ðiḥarafijin iḥzajrijən n snaθ n **təmnadīn** iḥazzurən ḍ buzəgğan sləmḥawna n la kaznus n
lwilaja

D yiḥirafiyin izzayriyen n snat n **temnaḍīn ləezuggen d Buzeggen**, s lemḥawna n la **casnos** n l
wilaya

n **Tizi Wuzzu** həgḡan θasəvḥiθ bḥwasaki jibḥwas usaḥləm θibḥwura jəldin kəf tmana

N **Tizi Wezzu**, heyyan-d tasebḥit n wass-agi, yiwen n wass useelem, tiwwura yeldin yef
tmana

nək la surons iməstuddḡar ifəllahən iḥarafijən ḍ wiḍ unəsḥijara li ruḡistr d kumirs

Ney la surence, **imestuḡḡar**, ifellahən, d yiḥirafiyen d wid ur nessi ara les registres de
commerces .

ḍka θimlilithaki **θəsduritsid** θəzəqqa n **ləqḍifaki** ḍəg ləgliz n **təriwant** iḥazzurən anda iḥəḍrən

ḍdaqs **iməstuddḡar**

Dya timlilit-agi, tamsedrit i d-tesduri-t-id tzeqqa n **leqdic** legliz n **tyiwant Iezuggen**, anda iħedren daq-s n **yimestuġġar**.

ði **θəmnaṭ** n iḥḥazzurən ama n **buzəgġan** forsən θagnitsaki anda iḥəgġalən n la kaznus n lwilaja n **Tizi Wuzzu**

Di **temnaḍt** n **Iezuggen** ama n **Buzeggen**, fursen tagnit-agi anda iəeggalen n la **casnos** n lwilaya n **Tizi Wezzu**

fkand **iwellihən** iwulmən kafwamək zəmrən tuddzar **imajnuθən** adəmnən imanənsən akkən

Kfan-d **iwellihen** iwulmen, yef wamek zemren tuġġar **imaynuten** ad qemnen iman-nsen akken

adəfkən θifraθ iħra **iməstuddzar** jəsʕan laʕdil ði laxlas nəκ li kotizasju sudʒalən **ppwəhil** ləxlas bəir

Ad d-fken tifrāt i kra n **yimestuġġar** yesəan lerqil, di lexlas ney les coutisations, suġalen n **wəhil** lexlas byir

ləxḍija tsaʕməjja (900) pinaliti uqṽel waħəduθlaθin (31) məkəs idiθəddun ḍajən kafwajəḍ idjukal **mas Hamid ʕəbba**

Lextiya tsaəmeyya (900) pénalités, uqbel waħed utlatin (31) meyrès, i d d-yiteddun dayen yef waya i d d-yuṽal “**Mas Hamid ʕebba**”

imḍəbbar nətḍukla θamaθuθ nətuddzar iħarafijən n lwilaja n **Tizi Wuzzu** ḍəgməslajənaki

Imḍebbar n tdukla tamatut n tuġġar, iħirafiyin n lwilaya n **Tizi Wezzu**, deg i d-yimeslay

iḥḥazzurən Islam Sasi **Rradju** n **Tizi Wəzzu** Sjən nəssawəḍəd kər θagara **bəwəkmis** akknidnəsməχθi s **jəzwal**

Islam Sasi , **Rradyu** n **Tizi Wezzu** . S yenni neṣawəḍ-d yer taggara n **uymis** ad k-n-id nesmekti s **yezwal** :

sumaŋḏal iḥəkfa ṮəmliliṮ **nəṯqafuṯ** xər Ṯarvaṯ n la “**JSK**” akkəḏ l “**MOB**”

S uməadel yiwen yer yiwen, i tekfa temlilit n **tqacuct** ger tarbaet n la “**JSK**” akked “**lMOB**”

nəvgajəṮ Ṯarvaṯ nələ « **JSK** » idjiwin **ḏəggwəhriṯ** aməzwaru ḏidqiqa Ṯis38 akəḏ tsarvaṯ nələ**MOB**

N **Bgayet**, tarbaet n la “**JSK** “ i d-yewwin deg **uḥric** amezwaru di dqiqa tis (38) akked tarbaet n l “ **MOB** “

idisaṯəḏlən **agemmaḏ** n təmliliṮ **ḏəggwəhriṯ** wissin ḏi dqiqa Ṯis rəvṯawṯəṯrin (24) **ṮaməhrawṮ** **nusəlməḏ** nəlhirfaṮ

I d d-yesəedlen **agemmaḏ** n temlilit deg **uḥric** wis sin, di dqiqa tis řebəa uəcrin (24). **Tamhrawt** n **uselmed** n lḥirfat

nəlwilaja Ṯəggad Ṯaṯnalləṯ imukan **ḏəggarvazən** jəmxallafən nəlwilaja iwnəkṯum nləqraja n Ṯmanjawṯəṯrin (28)

N lwilaya theyya-d tnac nalef (12000) n yimukkan deg **yiyerbazen** yəmxallafen, n lwilaya i unekcum n leqraya n tmanya uəcrin (28)

ḏi furar adiṮəḏḏun anəkṯum nləqraja **usəlməḏ** nəlhirfaṮ **Ṯanməhla** nətzara Ṯəggad imanis

Di furar i d d-itəddun, anekcum n leqraya n **uselmed** n lḥirfat. **Tanməhla** n tjara theyya-d iman-is

iwṯəssi **isufar iḏəxlən** ḏəlxəḏma n lilisons **iṮxəbbanijin**

Iwəesi n **yisufar ideylen**, d lxedma n les licences **itkubaniyin** .

Ṯsagara **ḃḃwaxmis** arṮufaṮ]

D taggara n **weymis**, ar **tufat**.]

Ass n 13 furar 2016 Yef : 6:00

Ammud wis kard syur Samir Wanẓar yes̄ea azal n sbaēṭac n dqqayeq.

[Ḑ s̄aṭṭsa swaswa ḏagi ḏi ṛṛadju n tizi w̄azzu ḏaymis an̄egḡaru n wass̄agi n ṭslaṭa

D Setta swaswa dagi di Rradyu n Tizi Wezzu d aymis anegḡaru n wass̄-agi n d tḷata

t̄askaw̄k̄ar̄in (29) disombr̄ zuḏḡalaf u x̄am̄est̄af (2015) wadn̄əv̄du sj̄əzwal as̄əlway ntiḡduḏa
mas

Tes̄ea ūecrin(29) diṣumbr̄ zuḡḡalaf uxem̄est̄ac(2015) wa ad nebdu s̄ yizwal as̄elway n
tigduda mass

ḡabd̄əlḡaziz bot̄əfliqa juwfaq̄ id̄əlli as̄ənf̄ar nuk̄aw̄əd n̄ətm̄əndaw̄θ n̄ətm̄or̄ṭn̄ak̄ ḏi lawan
midj̄əlliḡa ḡaf

ḡabd̄ El̄aziz But̄efliqa yuwfeq̄ id̄elli as̄ənf̄ar n ūəaw̄əd n tm̄əndaw̄t n tmurt̄-ney deg lawan
mi i d- yella yef

oq̄ar̄ro nun̄əzmaṭ̄ nt̄əsq̄amut̄s̄ j̄əṭswak̄əlf̄ən suh̄əḡḡin̄əs̄ j̄əv̄ḏa lv̄ot̄ ḡaf ṭmanja ur̄əv̄in (48)
iṭḡḡgal̄ən

Uqqaru n unejmāe n tesq̄amut̄, yettwak̄elf̄en s̄ uheyyi-ines yebda lbut̄ yef t̄manya ureb̄ein(48)
īegḡalen

araj̄ṭəm̄r̄ən asq̄amo n̄əll̄oma ṭas̄əb̄hiṭ p̄wass̄aki ḏi jak̄ lwilajaṭ̄ n̄ətm̄ur̄θ uḏaki ḏi lwilaṭa n
tizi w̄azzu

Ara ij̄em̄een asq̄amu n lluma, taseb̄hiṭ n wass̄-agi deg yakk̄ lwilayat n tmurt̄, dagi di lwilaya
n Tizi Wezzu

x̄əms̄a (05) im̄r̄əḡh̄ən idiv̄ədd̄ən iwakk̄ən aḏ̄əṭf̄ən amkan̄ iṭ̄əs̄ṭa lwilaja n tizi w̄azzu
ḏ̄əḡw̄əs̄q̄amo

Xams̄a(05)n im̄reḡh̄en i d- ibedden iwakken ad ṭṭfen amkan̄ i tes̄ea lwilaya n Tizi Wezzu deg
usq̄amu

n̄əll̄oma ḏ̄əḡw̄ak̄mis adnuk̄al ḡaf wam̄əḡ idj̄əṭs̄ili lv̄ot̄ lawanaki sil̄əm̄q̄ar̄ n̄əlwilaja ntizi
w̄azzu ṭuk̄al

N lluma deg uymis, ad nuƴal ƴef wamek i d -yettili lbut, lawan-agi seg lemƴar n lwilaya n Tizi Wezzu tuƴal

Θəzmilt θasəvhiθ p̄wassaki iwzamol ntəgrəwla nətmurθnək h̄usin ajt h̄məd ði θəmðint n lozan ði la

Tejmilt tasebhit n wass-agi i uzamul n tegrawla n tmurt- neƴ H̄usin Ayt H̄med, deg temdint n luzan deg la

swis s laħðor n waƣas n wuðmawən numəzruj nətsarθiθ iθiwalan iθikkəlt θaməggaruθ

n tsartit , Swis s leħdur n waƣas n wudmawen n umezrug i tiwalan i tikkelt taneggarut

imðanən idjəsfajðin swahil nətnəzðuθ n ADL zzudjalaf ujiwən zzudjalaf usin (2001,2002) nəzma

Imdanen i d- yesfaydin s wahiil n tnezduƴt n ADL juğalaf uyiwen, juğalaf usin (2001,2002) nejmaəen

ðasəvhiθ p̄wassaki ði θama nwad fali iwakkən aðwalin amkan nətnəzðuθin isnitsunəfkən skur IOPG

Tasebhit n wass-agi deg tama n wad Falli iwakken ad walin amkan n tnezduƴin isen-yettunefken syur IOPG

nəlwilaja ntizi wəzzu imawlan nətɣrbbanijin zəmrən sjaðasawən aðvarhən sləqðif ixədmən

N lwilaya n Tizi Wezzu, imawlan n tkebbaniyin zemren sya d asawen, ad berhən s leqdic ixeddmən

ixəddamnənsən sətsawil n lantiɾnət ðajən idwəkðən θasəvhiθ p̄wassaki imðəbrən nəla CNAS nəlwilaθa

Ixeddamen-nsen s ttawil n l'internet, dayen i d wekden tasebhit n wass-agi, imdebren n la CNAS n lwilaya

n tizi wəzzu azul msəlxir fəllawən imarra adnəvðu akmisnək sarr̄aj igəddəm idəlli asəlwaj ntigðuða

N Tizi Wezzu. Azul ,msəlxir fellawen i marra, ad nebdu aymis-neƴ s rray i iddem idelli usəlwaj n tigduda

mas ʿabdəlʿaziz botəfliqa iwufqən asənfəɾ nuʿawəð nətməndawθ nətmurθnək uɟənnad ðakkəni

Mass Eabd El Eaziz Butefliqa iwufqen asenfar n uɛawed n tmendawt n tmurt-neɣ, yenna-d dakkeni

asənfaraki aḍjətsuqəddəm iθḍukliwin jətsəkkīn ḍəg həggiθinəs ammakən ḍakən jətsuqəddəm

Asenfar-agi, ad yettuqeddem i tdukliwin yettekkīn deg uheyyi-ines, am wakken dayen yettuqeddem

imdəbrən iḡavarən nətmurθənək ammakən ḍakənni aḍjili uqəddəminəs iwəgḍuḍ aḍjajri səṭsawilaθ

Imdebren, ikabaren n tmurt-neɣ, am wakken dayenni ad yili uqeddem-ines i wegdud Azzayri, s ttawilat

isallən ḍəgussan idiθəddun kaf uɣawəḍ nək kaf θalliθaki idjəllan idəlli kaf uqarɣujis asəlway ntigḍuḍa

Isallen deg ussan i d- teddun, yef uɛawed neɣ yef tallit-agi, i d -yellan idelli yef uqqaru-ines aselway n tigduda

ɣabdəlɣaziz botəfliqa ḍwajən idjəllan ḍəgs adənsəl iθəwriqθa akka θawriqθ akkən dənniḍ asəlway

Eabd El Eaziz Butefliqa d wayen i d -yellan deg-s, ad nsel i tewriqt, akka tawriqt akken dennid aselway

ntigḍuḍa idjəllan kaf lməndaḍ nunəzmuɣ idjəllan idəlli anda igwufaq asənfar nuɣawəḍ nətməndawθ

N tigduda i d- yellan yef lməndad n unejmuɛ, i d- yellan idelli anda iwufaq asenfar, n uɛawed n tmendawt

nətmurθənək majəlla ḍaki ḍi lwilaja n tizi wəzzu jəvḍa lvoṭ ḍasəvhiḍ p̣wassaki kaf iɣəggalən kaf jiwən

N tmurt-nneɣ ma yella dagi di lwilaya n Tizi Wezzu, yebda lbuɥ tasebhit n wass-agi ,yef iəeggalen yef yiwen

numkan iθəsɣa lwilaja n tizi wəzzu ḍəgəsqamo nəlloma θasəvhiθ p̣wassaki azal n aləf urəvɣa utəsɣin

n umkan i tesəa lwilaya n Tizi Wezzu, deg usqqamu n lluma, tasebhit n wass-agi azal n alef urebɛa utəsɣin

(1094) iwufilən idirohən ði lvoṭ akkən iwakkən aḏxəḏmən s xəmsa imrəḣhən igrəḣhən imanənsən

(1094) iwufilen i d- iruhen i wakkeni ad ttekin di lbuṭ akkeni iwakken ad xeddmən s xəmsa (05) imreḣen ireḣen iman-nən

iwakkən aḏəṭfən amkan n Moḥənd ixarvan səg ḣavar nli RCD iwumi təkfa lmonda iḣəddan ḏka

Iwakken ad ṭṭfen amkan, n Muḥənd Ixarban seg ukabar n li RCD, iwumi tekfa lmunda iḣeddan dya

lawanaki mazal jəṭskəmmil lvoṭ kaf wəfranaki arajəmrən nəḣ arajəmdən lwilaja n tizi wəzzu sriḏ

Lawan-agi mazal yettkemmil lbuṭ, yef ufran-agi ara iḣemren ney ara yemden lwilaya n Tizi Wezzu srid

jiḏnaḣ si ləmqar nlwilaja n tizi wəzzu ɣomar Zakni iwakkən adjukal səṭsfasil aməḣ idjəlla lvoṭ assaki

Yid-ney si lemcar n lwilaya n Tizi Wezzu, ɣumar Zayni iwakken ad yuṣal s ttfasil, amek i d - yella lbuṭ ass-agi

ḏwaməḣ araḏəṭskəmmil ɣomar ma ḏəslidəḏ azul fəllaḣ ɣomar Zakni ḏanmirtinəḣ kaf issallənaki

D wamek ara yettkemmil, ɣumar ma tesliḏ-d azul fell-ak. ɣumar Zeyni tanemmirt-inek yef isallen-agi

iḏakdəḑkiḏ sjənna sriḏ si ləmqar nəlwilaja n tizi wəzzu akka dənniḏ xəmsin bəlmija (50%) iḣəggələn

I d-aṣ-d-ḑkiḏ syen-a ,srid si lemcar n lwilaya n Tizi Wezzu ,akka i d-tenniḏ xəmsin belmeyya (50%) iḣeggalen

igəvəṭin kaf akka lawanaki aṭraj igəḏḏəm lwilaja n tizi wəzzu igaḣnan ḏakkən wiḏ idiḣəḣmən qvəl nəḣ

I ibuṭin, yef akka lawan-agi, rray i iddem lwilaya n Tizi Wezzu, i yeenan dakken wid i d- ikecmen qbel ney

iŋəɡɡal idiχəʃmən uqʋəl lxəmsa nət̪məd̪diθaki aðəvotin aχəlli aðəfkkən ləswaθnsən
iwəxθiri iw̪məθəl

Iəggal i d- ikecmen uqbel lxəmsa n tmeddit-agi, ad buʃin akkeli, ad fkken leʃwat-nsen i
uxtiri, i umetel

nəlwilaja n tizi wəzzu arajʃəmʁən asqamo nəl̪loma kaf θəɡnaθin ðətsawilaθ idjətsuhəɡɡan
ilvotaki

N lwilaya n Tizi Wezzu, ara iəemren asqqamu n lluma ʏef tēɡnatin, d ttawilat i d- yettuheyyan
i lbut

ðajən ukur adjukal ðakən Dzamal ɸaʃɸas drag n lwilaja n tizi wəzzu majəlla kaf ajən
jətsuradzun

D ayen uyur ad yuʏal dayen Ġamal ɸaʃɸas, drag n lwilaya n Tizi Wezzu, mayella ayen
yetturaɡɡun

sugməθəl nəχ uŋəɡɡalaki arajʃəmʁən asqamo nəl̪loma nəlwilaja n tizi wəzzu ðajən ukur
dukalən χra

Seg lemtel ney uəggal-agi , ara iəemren asqamu n lluma n lwilaya n Tizi Wezzu, dayen uyur
ad d-uyalen kra

ufrinən igəsəqsa θasəvhiθ p̪wəssaki ʃomar Zakni ðsətt̪sa uŋəʃra dqajaq mazal ðakmis
anəɡɡaru n ʁradju

Wufrinen i iseqsa tasebhit n wass-agi, ʃumar Zayni. D setta uēcra n dqayeq mazal d aymis
aneggaru n Rradyu

n tizi wəzzu arajətskəmmilən jiðwən ɸar θəjmilt arajətsukalən iwzamol ntəɡrawla
nətmurθnək Husin

N Tizi Wezzu ara yettkemmilen yid-wen, tajmilt ara yettuʏalen i uzamul n tegrewla n tmurt-
ney, Husin

ajt ɸməð ðəɡwas wiʃsəvɸa mazal ləqðif jətskəmil ði θad̪darθis aθəɸməð ði θɸiwant aθ jaɸja
wak̪kən

Ayt ɸmed deg wass wis ssevəa, mazal leqdic yettkemmil deg taddart-is, deg tyiwant At Yahya
iwakken

θimðəltis adjilin as lɔzəmɸa ðak̪kən ðakən ləqðif mazal jətskəmil ðəɡumkan akənnaw
uχavar li FFS

tamḍelt-is ad d-tili ass n lǧemɛa, d akken dayen mazal yettkemmil deg umkan ayelnaw n ukabar n li FFS

tsfidiraliθ nuḡavar li FFS ḍaki ḍi lwilaja n tizi wəzzu igfəgnən azəkka jiwən usənsi nlaxwan azəkka

D tfidiralit n ukabar n li FFS, dagi deg lwilaya n Tizi Wezzu iheyyan yiwen usensi n laxwan azekka

θaməddiθ pwasaki ḍi θəmdint nəκ ḍi θmurθ n la swis ḍi θəmdint n lozan θəllad θmokli θanəggaruθ s

Tameddit n wass-agi, di temdint ney di tmurt n la Swis di temdint n Luzan tella-d tmuyli taneggarut s

κur iməddukalis ḍ waṭas poḍmawən uməzruj tssarθiθ ḍi θəmdint n lozan igwalan i θikkəlt θanəggaruθ

Yur imeddukali-is, d waṭas n wudmawen n umezruy d tsartit ,deg temdint n luzan iwalan i tikkelt taneggarut

Husin ajt ḥməḍ majəlla ḍəldzəssaθnəs adawəḍ as laxmis θaməddiθ κar unafag n Huwari bomədjən

Ḥusin Ayt ḥmed, mayella d lǧessa-ines ad d-awweḍ ass laxmis tameddit, yer unafag n Huwari Bumedyan

ḍaki ḍi θmurθnək adənsəl i χra iməslajən n Husin ajt ḥməḍ arfiqnək Saləm Xəlwi isθəqsa χra ilməzjən

Dagi deg tmurt-ney ,ad nsel i kra imeslayen n Ḥusin Ayt ḥmed, arfiq-ney Salem Xelwi isteḡsa kra yilmezyen

ḍaki ḍi təmdint ntizi wəzzu κaf ffaθənsən κaf uzamolaki ntəḡrawla n tmurθnək ḍ waməχ lmut s n

Dagi di temdint n Tizi Wezzu ,yef ccəawat-nsen yef uzamul n tegrewla n tmurt-ney ,d wamek lmut n

Husin ajt ḥməḍ adənsəl i χra dəḡsən ḍəḡ sawaḍ n Saləm Xəlwi κar isallən niḍən ḍəḡwajən jaḡnan

Ḥusin Ayt Ḥmed, ad nsel i kra deg-sen deg sawaḍ n Salem Xelwi, yer isallen nniḍen deg wayen yeenan

awənnaf nəlɣəðma n la CNAS imḍəbrən nusənduq n la CNAS n lwilaja n tizi wəzzu
xəbrənd fɾadju n

Awennae n lxeddma n la CNAS, imḍebren n usənduq n la CNAS n lwilaya n Tizi Wezzu
xebren-d Rɾadyu

tizi wəzzu assaki ḍakənni fəgnən nəɣ imawlan nətɣəbbaniyin zəmrən sjaḍasawən aḍvarhən s
ləqḍif

Tizi Wezzu ass-agi, d akkeni fegnen ney imawlan n tkkebbaniyin zemren, sya d asawen ad
barhən s leqdic

ixədmən nəɣ ḍizarnanin nixəddamənsən sətsawil n lantirnet ḍwajaki səgwəggor n zudzalaf
usəttaf

Ixeddmen ney deg tjarnanin n yixeddamen-nsen, s ttawil n l'internet d wayagi seg waggur n
junbyi zuḡḡalaf usəttac

(2016) adənsəl i mas fəttaf Nasar ḍanmhal n la CNAS n lwilaja n tizi wəzzu ḍsəqsaθ
jasmina ja kər

(2016) ad nsel i mass fəttaf Nasar, d amenhal n la CNAS n lwilaya n Tizi Wezzu, tseqsa-t
Yamina Ya. Yər

wahriḥ nətnəzḍukin imḍanən s wahil n IADL zudzalaf ujiwən zudzalaf usin (2001,2002)
nəzmafən

Wehric n tnezduyin, imdanen i d- yesfaydin s wahil n ADL zuḡḡalaf uyiwen, zuḡḡalaf usin
(2001,2002) nejmaəen

θasəvhiθ p̄wassaki ḍi θama n wad fali iwakkən aḍwalin θinəzḍukin isənθətsunəfkən skur l
OPG

Tasebhīt n wass-agi ,deg tama n Wad Falli iwakken ad walin tinezduyin, isen- yettunefken s
yur l'OPG

amakkən ḍakən suθurən kər imḍəbrən n l ADL asəndəfkən lafqud imənzaɣ gəxamanənsən
akkən

Am wakken dayen suturen yer imdebren n IADL, asen-d-efken laequd, i imezday n yexamen-
nsen akken

iwfəḍ unəkɣaf nətnənəzḍukin n tmurḍnəɣ fəbdəlmədzid təbbə kəf unəzmoḥaki ḍjəswi nəɣ
adənsəl i

Yewæed uneylaf n tnezduyin n tmurt-neŷ, Ǝabd El Ǝaziz Butefliqa Ʒef unejmuε-agi, d yiswi-ines ad nsel i

mas d̄zamal d̄imd̄abb̄ar n̄k d̄as̄elwaj n tiđuklajaki i wiđ idj̄esfajđin s̄əθn̄əzđukin n l ADL (2001,2002)

Mass Ġamal d imdebar, neŷ d aselway n tdukla-agi, n wid i d-yesfaydin s tnezduyin n IADL(2001,2002)

susalaki idn̄əssawəđ k̄ər θagara p̄wak̄misakin̄k aknid̄əsm̄əp̄χθik swaj̄ən idjufrar̄ən d̄əgs as̄elwaj n

S usal-agi i d-nesawəđ Ʒer taggara n uymis-agi neŷ, ak-nid-nesmekti s wayen i d- yufraren deg-s: aselway n

tigđuđa mas Ʒabd̄əlƷaziz bot̄əfliqa juw̄əfaq id̄əlli as̄əfar nuƷawəđ n̄ətm̄əndawθ n̄ətmurθn̄k d̄i lawan

Tigduda mass Ǝabd El Ǝaziz Butefliqa yuwefeq id̄elli, asenfar n uεawed n tmendawt n tmurt-neŷ ,di lawan

đəġwajəđ j̄əlla k̄əf uq̄ar̄ro n t̄əsqamut̄s j̄əts̄uk̄əlf̄ən s uh̄əġġin̄əs j̄əv̄əda lvōt k̄əf θmanja ur̄əv̄in iƷəġgal̄ən

Deg wayed yella Ʒef uq̄arru n tesqqamut, yettukelfen s uheyyi-ines, yebda lbūt Ʒef tmanyā ureb̄ein iεeggalen

araj̄əmr̄ən asqamo n l̄loma θas̄əv̄hiθ p̄wass̄a đo jak l̄wilajaθ n̄ətmurθn̄k uđaki d̄i l̄wilaja n tizi w̄əzzu

Ara iεemren asqqamu n lluma, taseb̄hit n wass-a deg yak̄k l̄wilayat n tmurt-neŷ, d̄agi di l̄wilaya n Tizi Wezzu

mazal j̄əts̄k̄əmil lvōt k̄əf uxθiri n jiw̄ən im̄r̄əj̄h̄ən n l̄wilaja n tizi w̄əzzu θūkal θəzmilt θas̄əv̄hiθ

Mazal yettkemmil lbūt, Ʒef yiwen im̄recah n l̄wilaya n Tizi Wezzu. tuyal tej̄milt taseb̄hit

p̄wassaki iwzamol ntəgr̄əwla n̄ətmurθn̄k Husin ajt ħm̄əđ d̄i θmurθ n la swis d̄i θəmd̄int n lozan anda

N wass-agi i uzamul n tegrawla n tmurt-neŷ, Ĥusin Ayt Ĥmed deg tmurt n la Swis, deg tem̄dint n Luzan anda

isarran θajmilt imaddukalinəs ðwuðmawən uməzruj tssarθiθ idiroħən walant i θikkəlt
θanəggaruθ

Is-rran tajmilt imddukal-ines, d wudmawen umezruy d tasertit, i irruħen walan-t i tikkelt
taneggarut

imdanən idjəsəfajðin s wahil nətnəzðuκin ADL (2001,2002) n lwilaja n tizi wəzzu nəzmaƴən
θasəvħiθ

Imdanen i d-yesfaydin s wahil n tnezduyin n ADL (2001,2002) n lwilaya n Tizi Wezzu
nejmaəen tasebħit

pwassaki θama n wad fali iwakkən aðwalin imukan nətnəzðuκin isjətsunəfkən imawlan
nətxəbbanijin

N wass-agi tama n Wad Falli, i wakken ad walin imukan n tnezduyin, is-yettunefken i
imawlan n tkebbaniyin

zəmrən sjaðasawən aðvarħən sləqðif ixədmən nəκ θizaɾnanin ixəddamənsən s tsawil n
lantirənət ðajən

Zemren sya d asawen ad barħen s leqdic i ixeddmən, ney tjarnanin n yixeddamen-nsen s
ttawil n l'internet dayen

idwəkdən əssaki imdəbrən n la CNAS n lwilaja n tizi wəzzu θanmirθ i χunwi idjəqqimən
jiðnəκ

I d-wekden ass-agi imdebren n la CNAS n lwilaya n Tizi Wezzu, tanemmirt i kenwi i d-
yeqqimen yid-neɣ.]

Ass n 17 Yennayer2016

Yef: 6:00

Tifelwiyin

1. Awlen imerçilen

• Wid n teærbt

Awalen n taerebt	Azar
Ddurt	DRT
Elayen	ELY
Lihala	HL
Aylaq	YLQ
Ccetwa	CTW
Imçebren	DBR
Ambaæd	BED
Nebs	NBS
Ifellaßen	FLH
Lbie	BE
Taqdimt	QDM
Yebda	BD
Taneqqit	TNQT
Mambaæd	BED
Tarbaḥ	RBH
Aslama	SLM
Anexşur	XSR
Cudden	CD
Neçleb	DLB
Tasebhıt	SBH
Demma	DM
Lmuj	LMJ
Ticewiqen	EWQ
Asishel	SHL
Cyel	CYL
Ssbaḥ	SBH
Lxedma	XDM
Imukan	MKN
Leqraya	YR
Selken	SLK

Yettrağun	RĠ
Zaræen	ZRĖ
Dqayeq	DQ
Mazal	MZL
Yettkemil	KML
Ddunit	DN
Aæawed	ÆWD
Ccwer	CWR
Ajdid	JD
Aseğhed	ĠHD
Aæaqeb	EQB
Tjara	TJR
Sselea	SLE
Wekdent	KD
Arxisen	RXS
Tamdint	MDN
Ġemæen	ĠME
Tebæen	TBE
Amæadel	EDL
Lħirfat	ĤRF
Lebni	BN
Lemwaji	MJ
Ĥelented	ĤL
Ruħ	RĤ
Skelfen	KLF
Qrib	QRB
Leşnaf	ŞNF
Seğlen	SĠL
Tuddna	TDN
Lmeyreb	MÿRB
Leqwanen	QN
Lemđarra	ĐR
Xelşen	XLŞ

Ṭmana	ṬMN
Iḥedren	ḤDR
Furṣen	FRŞ
Byir	BŸ
Yuwfeq	WFQ
Lumma	LM
Lemqar	MQR
Yettuqedmen	QDM
Tewriqt	WRQ
Iæemren	EMR
Ṭafaşil	ṬFŞL
Array	RY
Axtiri	XTR
Ametel	MTL
Lğesa	ĞS
Usenduq	SNDQ
Leæqud	EQD
Yewæed	EWQ
Yesfaydi	FYD

- **Wid n tefransist**

- Service
- Gendarme
- Les soldes
- Millimètre
- Le capitaine
- Wilaya
- Stratégie
- Les licences

- La session
- Formation
- L'apprentissage
- Résidentiel
- Qualifiante
- Le rentré
- L'internet
- L'institut
- Construction
- L'occasion
- Produit
- Contre fait
- Les vétérinaires
- Les registres de commerces

1) Awalnuten yellan deg wammud

A) Tasnulfawalt tasnamkan

Awalnuten	Asentel		Anamek aqbur	Anamek amaynut
	Azar	Asalay		
- Tidukkla	DKL	$Tir_1R_2r_3a$	- Union	- Association
- Annar	NR	AR_1a	- Avis à battre	- Stade
- Tigduda	GD	$Tir_1r_2ur_3a$	- Publique	- République
-Timlilit	ML	$Tir_1r_2ir_3it$	- Rencontre	- Match
- Taggrayt	GR	$TaR_1r_2ar_3t$	- Fini	- Conclusion
- Azal	ZL	Ar_1ar_2	- Chaud	- Valeur
-Taqacuct	QC	$Tar_1ar_2ur_3t$	- Sommet	- La finale
- Agemmaɗ	GMD	$Ar_1R_2ar_3$		- Regrouper
- Tagnit	GN	Tar_1r_2it	- Plat	- Occasion
- Iswi	SW	Ir_1r_2i	- But (souhait)	- But (match)
- Idles	LS	$Ir_1r_2r_3$	- Plante	- Culture
- Urti	RT	Ur_1r_2i	- Terre, champ	- Parc

B) Awalnuten s useddem

Awalnuten	Asentel		Isuddimen
	Azar	Asalay	
- lmed	LMD	$Ar_1r_2r_3r_4$	Anelmad, selmed, Aselmes, Almud
- Amyurar	UR	$Ar_1r_2ur_3ar_4$	Myurar, ttemyuraren
- Tigduda	GD	$Tir_1r_2ur_3a$	Agdud, tagelda, Tagelda
- Isallen	SL	$Ir_1R_2r_3$	Aselli , asalay
- Tafrant	FR	$Tar_1r_2ar_3t$	Fren, afran, anafray
- Ylef	YLF	$Ar_1r_2ar_3$	Aneylaf, aylaf
- Seyti	SXT	$r_1r_2r_3i$	Ttwaseyti, aseyti
- Suddes	DS	$r_1ur_2r_3$	Ttwasudes, asuddes, myuddas
- Grew	GR	$r_1r_2r_3$	Agraw, ttwagrew
- Mrs	MRS	$r_1r_2r_3$	Ttwamres, semres

C) Awalnuten s useddem

Asuddes s usenteḍ	Aẓar	Amek yuddes	Asudes s usdukel	Aẓar	Amek yuddes
Ageraylan	GRXLN	Ger(entre)+Aylan(Monde)	Aselway n tigduda	SLW-GD	Isem+n+Isem
Agrakal	GRKL	Ger (entre) + Akal (Terre)	Taneylaft n leqraya	XLf-XR	/
			Aselway n usqamu	SLW-SQM	/
			Imḍebren n tyiwant	ḐBR-XWN	/
			Tagara n ddurt	GR-DWR	/
			Azamul n tegrawla	ZML-GRWL	/
			Axxam n yidles	XM-DLS	/
			Asegez n usfuskar	SGZ-FSKR	/

D) Awalnuten i d-yettwareḍlen:

1. Awal amerḍil agensay :¹

Awal amerḍil agensay	Asentel		Tantala tanaṣlit
	AZAR	ASALEY	
- Anemhal	MHL	Ar ₁ r ₂ r ₃ ar ₄	Si tetergit
- Aselway	SLW	Ar ₁ r ₂ r ₃ ar ₄	Si tetergit
- Tamedyazt	MDZ	Tar ₁ r ₂ r ₃ ar ₄ t	Si tcelhit
- Tafekka	FK	Tar ₁ R ₂ a	Si tetergit
- Tanemirt	NMR	Tar ₁ r ₁ ir ₃ t	Si temzabit
- Tutlayt	TL	Tur ₁ r ₂ ar ₃ t	Si tacawit
- Agama	GM	Ar ₁ ar ₂ a	Si tetergit
- Idles	DLS	Ir ₁ r ₂ r ₃	Si tcawit
- Annar	NR	aR ₁ r ₂	Si tcelhit
- Tallit	LT	TaR ₁ ir ₂	Si tetergit
- Igarrez	GRZ	I r ₁ aR ₂ r ₃	Si tcelhit
- Srid	SRD	r ₁ r ₂ ir ₃	Si tetergit
- Mres	MRS	r ₁ r ₂ r ₃	Si tetergit
- Assey	SY	aR ₁ r ₂	Si tetergit

¹ HADDADOU M. A., 2006-2007, *Dictionnaire des racines berbère commune*, Les oliviers, T O.

2. Awal imerđil aniri

- **Si taerabt**

Si taerabt	Azar	Asalay
- Ddayra	DR	$R_1ar_2r_3a$
- Lemwađi	MĖ	$r_1r_2r_3ar_4i$
- Tafařil	FřL	$Tar_1ar_2ir_3$
- Leqwanen	QN	$r_1r_2r_3ar_4r_5$

- **Si tefransist**

- Assurance.
- Vétérinaire.
- Un monda.
- Construction.
- Institut.
- Licence.

Amesteqsi

Amesteqsi

Tazrawt-agi tiwwi-d asentel yef tesledt tasnilt n isallen i d-ttawwin ineymasen n rradyu n Tizi Wezzu. Yef waya nesutur deg neymasen-a (Farid Eacuri, Salem Xelwi akked Samir Wanẓar) tiririt, tanmirt.

1. Amek id tt-heggim aymis-nwen :dtarbaet ney d yiwen waḥdes ?

-**Eacuri** :nettheggi-ten-id d tirebbae

-**Xelwi** :tikkelt d tirebbae tikkelt yal yiwen waḥdes

- **Wanẓar** :nukkni iymisen-ney nettheggi-ten akkeni mačči yal yiwen waḥdes.

2. D kunwi iten-id-tt-heggin ney d li ccan tiyaḍ ?

-**Eacuri** :oui,d nukkni iten-id-tt-heggin

-**Xelwi** :nezmer ad nini d nukkni maca kečmen-t li can tiyaḍ

- **Wanẓar** :sumata d nukkni

3. Anta tutlayt s way-s tettheggim iymisen-nwen ?

-**Eacuri** :ttheggiy iymisen-iw s teqbaylit imi yis-s ixedmay

-**Xelwi** :obliger s teqbaylit imi d rradyu n teqbaylit i deg anexeddem

-**Wanẓar** : nekk seqdacey yakk tutlayin isnay

4. Aṭas n wawalnuten i yellan deg isallen-nwen ansi iten-id-tt-awwim ?

-**Eacuri** : sumata si teerabt ney si tefransist

-**Xelwi** : sumata si tutlayin n tusna

-**Wanẓar** : nessemmas tutlayt nwala teshel i yemsefliden

5. Mi ara yili wawal ulac-it di teqbaylit amek it-id-qqarem ?

-**Eacuri** : d tasuqilt i nxeddem

-**Xelwi** : nettawi-t-id s tutlayin nniḍen

-**Wanẓar** : d tasuqilt i nxeddem

6. Achu-tent tmental ikun-yeḡḡan ad semarsem ugar n yiwen n tutlayt deg isallen-nwen ?

- Ǝacuri** : tikwal ad tafed ameslay ulac-it di tutlayt-neɣ yewwi-d fell-ey ad nawwi ansi nniɖen
- Xelwi** : axatar llan imelayen ulac-ten di tmaziɣt
- Wanɣar** : llan isental hwaɣɣen tutlayin n tusna am tefransist
7. Acu-ten iselkam n umlelli n tutlayin deg rradyu n Tizi Wezzu ?
- Ǝacuri** : ad yefk i tutlayt taqbaylit ttawil s way-s ara tekcem deg yehricen nniɖen
- Xelwi** : d asnarni n tutlayt tamaziɣt
- Wanɣar** : d tagnit i tmaziɣt akken ad teddu yer zdat
8. Amek it-walam tamaziɣt taɣfa,ulac deg-s imarɖilen ?
- Ǝacuri** : tamaziɣt am tutlayin nniɖen teɣwaɣ awalen n tutlayin akken ad tenarni
- Xelwi** : tamaziɣt ur tesfi ara tesɛa atas n imarɖilen
- Wanɣar** : Tamaziɣt d tutlayt taqburt i d-yuɣalen s annar teɣwaɣ amaynut
9. Axir yiwen ad yessemres tamaziɣt yeɣfan xas akken teččur d awalen imaynuten ur ten-sinen ara medden neɣ iswi-nwen d asiwwed n yizen ?
- Ǝacuri** : nukkni iswi-neɣ d asiwwed n yiznan
- Xelwi** : nukkni nettak azal i usiwwepd n tikti akken iwata mačči i tutlayt ara nessemres
- Wanɣar** : ccɣel n rradyu amek ara nesawwed tikti mačči d aselmed n tutlayt
10. Negga tamawt nwala ineymasen n rradyu-agi ssemrasen atas arwas asnilsi ayɣer acku tettxemimem s tutlayin niɖen tettarum s teqbaylit neɣ amek ?
- Ǝacuri** : yal tikkelt amek
- Xelwi** : llan ineymasen i lemden s tutlayin nniɖen yessefk fellasen ad xedmen tasuqilt
- Wanɣar** : tutlayin yakk nesser-as-iten-t, iswi-inu ad siwwedeɣ izen
11. Ineymasen –nwen lemden s tutlayt n tmaziɣt neɣ s tutlayin niɖen ?
- Ǝacuri** : sumata yakk lemden s tmaziɣt
- Xelwi** : llan wid i lemden s tmaziɣt akken llan dayen wid i lemden s tutlayin nniɖen
- Wanɣar** : dagi kul yiwen d acu i yelmed
12. Tesɛam di rradyu imusnawen n tsuqqilt ?
- Ǝacuri** : xati,ulac
- Xelwi** : ur neɣwaɣ ara imusnawen n tsuqilt axatar nukkni d leqbayel xas ulamma ur neɣri ara tamaziɣt

-**Wanẓar** :non,ulac

13.Acu-ten wuguren id tt-magarem di tesgilin-nwen ?

-**Ɖacuri** : atas atas d uguren n tutlayt

-**Xelwi** : yettili weybel deg imelayen imi tikwal iwɛar akken ad naf imeslayen ilaqen

-**Wanẓar** : sumata d ugur n wawalen n tusna

14.Ma yella selmaden-awen tasnilsit,tasuqilt d wayen nniɗen ?

-**Ɖacuri** : lemday kan tasuqilt ayen nniɗen lemday-t di tseddawit

-**Xelwi** : nlemmed kan ayen yaɛnan tayamsa

-**Wanẓar** : ihh,dayen ilaqen aqlay di rradyu

15.Ma tzemreɗ ad d-iniɗ acimi s tutlayt taqbaylit i d-tefkid tiririyin-agi ?

-**Ɖacuri** : axatar iyis-s i xeddmey

-**Xelwi** : iyis-s iyi-d –ttawɗent tiktiwin akken iwata

-**Wanẓar** : d netta-t i tutlayt n tyemmat, d nett-t i fessusen fell-i

❖ Tanmirt-nwen yef tririyin-wen.

Tifrawin n yimsulya

1. Divers		
Date de collecte :	15 /06/2016 à 13 :57	
Lieu :	A la radio de Tizi Ouzou	
Support de l'enregistrement	Dictaphone	
Durée de l'enregistrement		
Lieu de l'enregistrement	Siège de la radio de Tizi Ouzou	
Sujet de l'enregistrement	A propos des informations	
Y avait-il un public	non	
Référence	/	
2. Enquête		
(Nom :)	Achouri Farid	
Date de naissance :	25/03/1986	
Sexe :	Homme	
Village d'origine :	Ait elKacem	
Tribu :	Assi Youcef	
Domicile actuel (village, région) :	Ait elkacem,assi youcef	
Dialecte parlé, (nom donné par le locuteur à son parlé)	Kabyle	
Autre (s) langue (s) parlé (s) :		
(Au travail :)	Kabyle,Arabe	
(A la maison :)	Kabyle	
Séjour (s) à l'étranger	/	
Durée du/des séjour (s)	/	
Scolarité et formation	Science de communication	
Langue (s) de l'enseignement reçu :	Arabe, Français	
Profession	Journaliste	
Personne (s) ayant joué un rôle dans l'apprentissage linguistique (par exemple son père, sa mère, personne avec qui le locuteur à passé son enfance)		

- lien de parenté, relation avec la personne	/	
- lieu d'origine	/	
- Scolarité (et langue d'enseignement)	/	
- Situation familiale (mariage (S), enfant) :	Marié	
Langue (s) parlée (s) par le conjoint :	Kabyle	
Attitude du locuteur par rapport à sa langue et à sa façon de parler :	Normale	
3. Collecteur		
Nom, prénom		
Langue (s) parlée (s) :		
origine		
Relation enquêteur-enquêté		
4. Debriefing		
Conscience du micro		
Attitude du locuteur par rapport à l'enregistrement		
Attitude du locuteur par rapport à l'entretien, aux question posée	Normal	
4. Autre infos		

Tifrawin n yimsulɣa

1. Divers		
Date de collecte :	04/05/2016 à 15 :00	
Lieu :	A la radio de Tizi Ouzou	
Support de l'enregistrement	Dictaphone	
Durée de l'enregistrement		
Lieu de l'enregistrement	Siège de la radio	
Sujet de l'enregistrement	À-propos des informations	
Y avait-il un public	Non	
Référence	/	
2. Enquête		
(Nom :)	Wanzar Samir	
Date de naissance :	/	
Sexe :	homme	
Village d'origine :	/	
Tribu :	/	
Domicile actuel (village, région) :	/	
Dialecte parlé, (nom donné par le locuteur à son parlé)	kabyle	
Autre (s) langue (s) parlé (s) :	Français, arabe	
(Au travail :)	Kabyle, français	
(A la maison :)	kabyle	
Séjour (s) à l'étranger	/	
Durée du/des séjour (s)	/	
Scolarité et formation	Licence en langue et culture amazigh	
Langue (s) de l'enseignement reçu :	Arabe, français	
Profession	journaliste	
Personne (s) ayant joué un rôle dans l'apprentissage linguistique (par exemple son père, sa mère, personne avec qui le locuteur à passé son enfance)		
- lien de parenté, relation avec la personne	/	

- lieu d'origine	/	
- Scolarité (et langue d'enseignement)	Arabe Français, Tamazight	
- Situation familiale (mariage (S), enfant) :	Célibataire	
Langue (s) parlée (s) par le conjoint :	Kabyle	
Attitude du locuteur par rapport à sa langue et à sa façon de parler :	Normale	
3. Collecteur		
Nom, prénom		
Langue (s) parlée (s) :		
origine		
Relation enquêteur-enquêté		
4. Débriefing		
Conscience du micro		
Attitude du locuteur par rapport à l'enregistrement	normal	
Attitude du locuteur par rapport à l'entretien, aux questions posées	normal	
4. Autre infos		

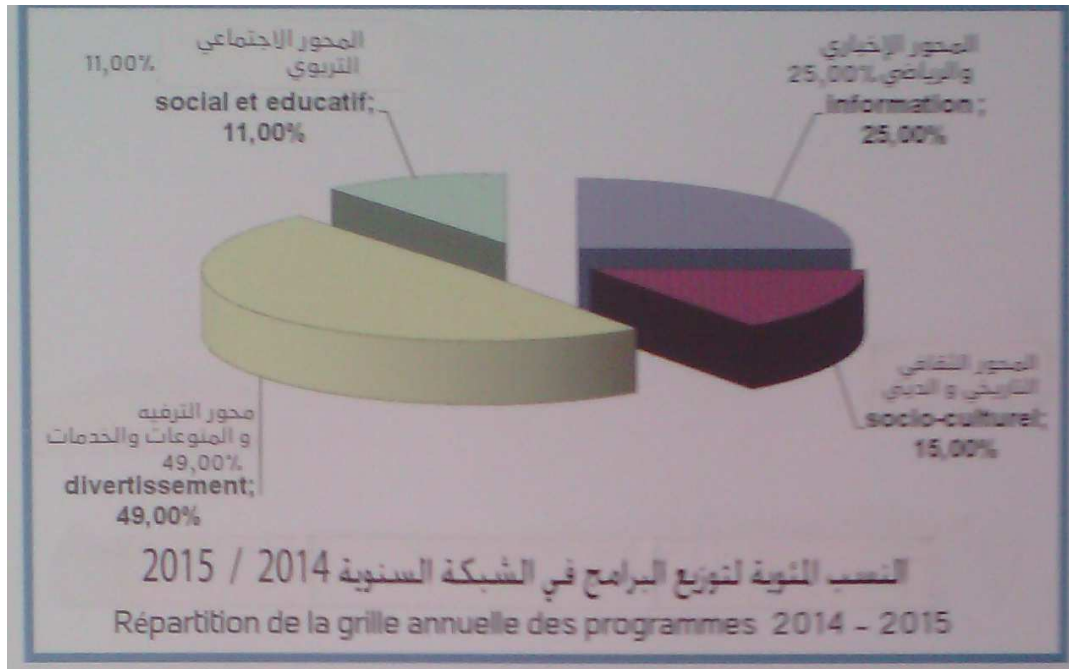
Tifrawin n yimsulya

1. Divers		
Date de collecte :	12/04/2016 à 13 :10	
Lieu :	A la radio de Tizi Ouzou	
Support de l'enregistrement	Dictaphone	
Durée de l'enregistrement		
Lieu de l'enregistrement	Siège de la radio	
Sujet de l'enregistrement	A propos des informations	
Y avait-il un public	Non	
Référence	/	
2. Enquête		
(Nom :)	Khelwi Salem	
Date de naissance :	/	
Sexe :	Homme	
Village d'origine :	/	
Tribu :	/	
Domicile actuel (village, région) :	/	
Dialecte parlé, (nom donné par le locuteur à son parlé)	Kabyle	
Autre (s) langue (s) parlé (s) :	Tamazight, Arabe, Anglais, Français	
(Au travail :)	Kabyle, Français, Arabe	
(A la maison :)	kabyle	
Séjour (s) à l'étranger	/	
Durée du/des séjour (s)	/	
Scolarité et formation	/	
Langue (s) de l'enseignement reçu :	Arabe, Français, Tamazight	
Profession	Journaliste	
Personne (s) ayant joué un rôle dans l'apprentissage linguistique (par exemple son père, sa mère, personne avec qui le locuteur à passé son enfance)		

- lien de parenté, relation avec la personne	/	
- lieu d'origine	Arabe, Français	
- Scolarité (et langue d'enseignement)		
- Situation familiale (mariage (S), enfant) :	Célibataire	
Langue (s) parlée (s) par le conjoint :	Kabyle	
Attitude du locuteur par rapport à sa langue et à sa façon de parler :	Normal	
3. Collecteur		
Nom, prénom		
Langue (s) parlée (s) :		
origine		
Relation enquêteur-enquêté		
4. Débriefing		
Conscience du micro		
Attitude du locuteur par rapport à l'enregistrement	Normal	
Attitude du locuteur par rapport à l'entretien, aux questions posées	Normal	
4. Autre infos		

Tikerdiyin

Ahil n Rradyu n Tizi Wezzu

Tirakalt n Rradyu n Tizi Wezzu

Timidɣ n usemres n tmaziyt di Rradyu n Tizi Wezzu

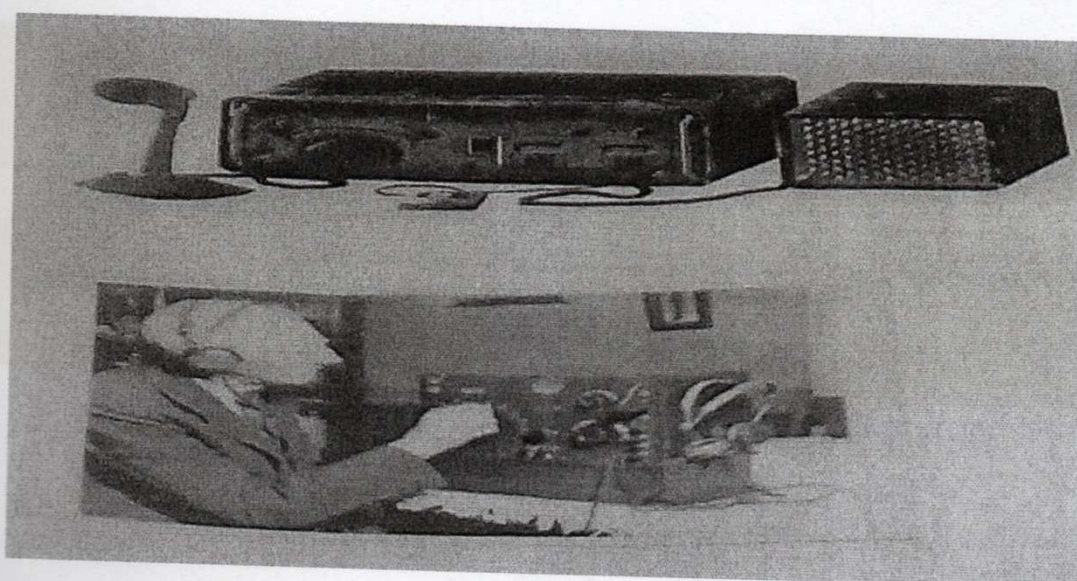

Tugniwin

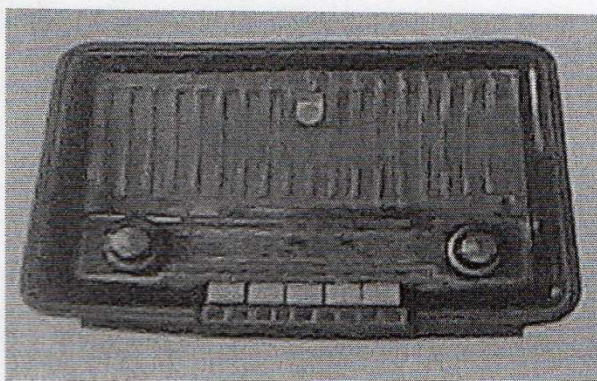
Tugniwin n Rradyu tamirant

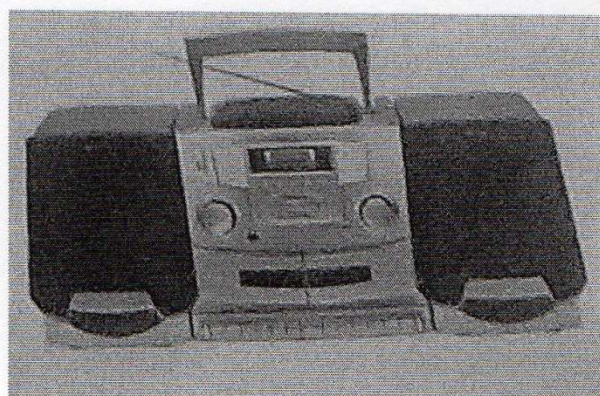
Tugniwin n Rradyu taqqburt

Allalen n uşawađ n Rradyu taqqburt

Allalen n uşawađ n Rradyu tamirant

Agbur

Agbur

Tazwart tamatut	06
1. Afran n usentel	06
2. Tamukrist	06
3. Iswi n unadi	06
4. Awal yef wammud	06
5. Uguren n unadi	07

I. Aḥric amezwaru : Amezruy n rradyu

I. Amezruy n Rradyu	10
I. 1. Innaden n umaṭṭaf n Tizi Wezzu	13
I. 2. Ahil n umaṭṭaf n Tizi Wezzu	13
I. 3. Assayen n umaṭṭaf d tmetti	14
Tagrayt	16

II. Aḥric wis sin : Awalen ireṭṭalen

Tazwart	18
II.1. Tabadut n wawalen ireṭṭalen	18
II.2. Anawen n ureṭṭal	18
II.2.A. Ireṭṭalen n taṣrabt	18
II.2.B. Ireṭṭalen n tefransist	20
II.3. Asidef n wawalen ireṭṭalen	21
II.3.a. Ireṭṭalen yettumezyen	21
II.3.b. Ireṭṭalen yettumezyen kan cwiṭ	22
II.3.C. Ireṭṭalen ur yettumezyen ara	22
II.4. Kra n tulmisin n yireṭṭalen	23
Tagrayt	24

III . Aḥric wis krad : Tasnulfawalt d urwas asnilsi

Tazwart	26
III.1. Tabadut n tesnulfawalt	26
III.2. Annawen n tenulfawalt	26
III.2.1. Wid yellan deg umawal Mulud At Msemmar	26

III.2.2. Wid yellan deg wammud-ntey	26
III.3. Iberdan n tesnulfawalt	27
III.3.1. Tasnulfawalt n talya	27
III.3.1.1. Asuddem.....	27
III.1.1.A. Asuddem aniri	27
III.3.1.1.A.a. Asuddem amyagan	27
- S wadda amyagan	27
- S wadda anisem.....	28
III.3.1.1.A.b. Asuddem anisem	28
- S wadda amyagan	29
- Isem n tigawt amyagan	29
- Isem akmam	29
- Isem umeskar	30
- Isem n wallal	30
- Arbib	30
- S wadda anisem.....	30
III.3.1.1.B. Asuddem n tyara	31
III.3.1.1.B.a. Asuddem s wallus n tergalin	31
III.3.1.1.B.b. Asuddem s tmerna n yiwşilen	31
III.3.1. Asuddes	31
III.3.2. Anawen n usuddes	31
- Asuddes s usenteđ	32
- Asuddes s usdukkel.....	32
III.3.2. Tasnulfawalt tasnamkant	32
III.3.3. Awalnuten i d yetwaređlen	33
III.3.3.1. Awal amarđil agensay	33
III.3.3.2. Awal amarđil iniri.....	33
IV. Arwas asnilsi	34
IV.1.Tabadut n urwas asnilsi	34
IV.2. Anawen n urwas asnilsi.....	35
IV.2.a. Arwas asnamkan	35
IV.2.b. Arwas alyaway	35
Tagrayt	37

Tagrayt tamatut.....	39
Tiybula.....	41
Timerna.....	42
Amawal.....	44
Amud	47
Tifelwiyin	79
Amesteqsi	88
Tikarđiyin	98
Tugniwin.....	101
Agbur	104